Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

САКАВІК 5 ПАНЯДЗЕЛАК 1934 г. № 50 (4883) Год выдання XVII

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ—НА ГІСТАРЫЧНЫМ ПЕРАВАЛЕ.

ДЗІМІТРАЎ—ПЕРАМОГА ПРОЛЕТАРСКАЙ САЛІДАРНАСЦІ.

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР АБ МЕРАХ ПАЛЯПШЭННЯ МАТЭРЫЯЛЬНА-БЫТАВЫХ І КУЛЬТУРНЫХ УМОЎ НАСТАЎНІКАЎ ПАЧАТКОВАЙ І СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ.

ПЛАНЫ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ ДАВЕСЦІ ДА КОЖНАГА КАЛГАСА, КОЖНАЙ БРЫГАДЫ.

М. ТЭЙФ—«ВОЛЬПОНА» Ў ЯЎРЭЙСКІМ ДЗЯРЖАЎНЫМ ТЭАТРЫ БССР.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЎРАДАВАЙ КАМІСІІ АБ АРГАНІЗАЦЫІ ДАПАМОГІ ЧЭЛЮСКІНЦАМ.

ВЯЗНІ ЛУЦКАГА ЗАСЦЕНКА ПЕРАД СУДОМ.

На гістарычным перавале

15 год назад у Маскве сабралася нешматлікая міжнародная канферэнцыя прадстаўнікоў лепшых, самых перадавых атрадаў міжнароднага пролетарыята і залажыла пад кіраўніцтвам Леніна асновы новага міжнароднага таварыства рабочых — III Комуністычнага Інтэрнацыянала.

«Наш сход, — гаварыў Ленін, адкрываючы I кангрэс Комінтэрна, — мае вялікае сусветна-гістарычнае значэнне... Народ усведамляе веліч і значэнне барацьбы, якая разыгрываецца ў сучасны момант. Неабходна толькі знайсці тую практычную форму, якая дасць магчымасць пролетарыяту ажыццявіць сваё панаванне.

Такой формай з'яўляецца совецкая сістэма з дыктатурай пролетарыята. Да гэтага часу гэтыя словы былі для мас латынню. Дзякуючы пашырэнню сістэмы советаў, гэта латынь перакладзена на ўсе сучасныя мовы; практычная форма дыктатуры знойдзена рабочымі масамі. Яна стала зразумелай шырокім масам рабочых, дзякуючы совецкай уладзе ў Расіі».

Совецкая ўлада, у іншай абстаноўцы чым 15 год назад, пры іншых суадносінах сіл паміж соцыялізмам і капіталізмам, лозунг «За советы» падымае на барацьбу яшчэ больш шырокія масы рабочых і сялян ва ўсіх капіталістычных краінах. Бо, зараз перад кожным рабочым, перад кожным селянінам, перад кожным працоўным непараўнана шырэй, глыбей, ясней становіцца відавочным, што толькі ў краіне советаў яны знайшлі сапраўдную бацькаўшчыну. Магутная краіна Советаў і яе велізарныя перамогі; краіна, выканаўшая адну пяцігодку і пераможна ажыццяўляючая другую — вось як наглядна выглядзіць зараз тая «латынь», якую ў часе 1-га кангрэса Комінтэрна можна было зразумець, але нельга яшчэ было наглядна ўсвоіць.

Комуністычны Інтэрнацыянал, які нястомна змагаўся і змагаецца за масы, можа з поўным правам заявіць у дзень свайго 15-годдзя, што большэвіцкая латынь класавай барацьбы зараз ужо усвойваецца пролетарыятам і працоўнымі моцна і паскораным тэмпам. Рабочыя і працоўныя масы хутчэй і мацней пачынаюць усвойваць той асноўны гістарычны ўрок, што буржуазія не спыняецца і не спыніцца ні перад якімі зверствамі, каб і далей трымаць эксплоатуемыя класы ў сваіх іржавых ланцугах. Пролетарскія і працоўныя масы, як паказваюць апошнія падзеі ў Аўстрыі, ва Францыі, у Іспаніі, у Польшчы, у Кітаі, — усюды, дзе кіпіць класавая барацьба, — пачынаюць усё больш разумець, што ёсць толькі адзін выхад —

разбіць гэтыя ланцугі, скінуць панаванне буржуазіі, у якой-бы форме яно ні ажыццяўлялася, і ўстанавіць дыктатуру пролетарыята, совецкую ўладу.

За 15 год рэволюцыйная барацьба пролетарыята прайшла велізарны і трудны шлях, адзначаны мноствам цяжкіх баёў і жорсткіх класавых схватак. У барацьбе з сусветным імперыялізмам і пры падтрыманні працоўных усяго свету вырас Совецкі Саюз, вырас у непахісную і непрыступную комуністычную крэпасць. На Захадзе буржуазіі пры дапамозе яе агенту ры — міжнароднай соцыял-дэмакратыі — удалося ўтрымаць уладу. Соцыял-дэмакратыя зрабіла ўсё, што ад яе залежыць, каб аблягчыць перамогу фашызма ў радзе краі і ў асаблівасці ў Германіі. Але ні фашызму, ні яго верным псам — соцыял-дэмакратычным лідэрам і II Інтэрнацыяналу ў цэлым — не ўдалося і не ўдасца прадухіліць міжнароднай перамогі комунізма. «Новы рух ідзе к дыктатуры пролетарыята, ідзе не глядзячы на ўсе хістанні, не глядзячы на [illegible] паражэн[illegible] - ні... ідзе к совецкай уладзе з сілай усё мятучага з дарогі патоку мільёнаў і дзесяткаў мільёнаў пролетарыяў». (Ленін).

Гэтыя словы Леніна гучаць сёння яшчэ мацней, чым 15 год назад, бо ў рух прышлі велізарныя масы, якім фашызм паказаў без прыкрас зверыны твар буржуазіі, бо буржуазная «дэмакратыя» церпіць поўнае банкруцтва, і ёю ўжо нельга ўтрымаць масы ад самых рашучых выступленняў у барацьбе за [illegible]

— **«Ідзя штурму спее ў свядомасці мас». (Сталін). Справа комунізма непераможна.**

Комуністычны Інтэрнацыянал і яго секцыі даказалі, што яны з'яўляюцца адзінымі сапраўднымі кіраўнікамі барацьбы рабочага класа і працоўных. За 15 прайшоўшых год Комінтэрн вырас у велізарную сілу, уплыў якой выходзіць далёка за арганізацыйныя рамкі асобных компартый. **Міжнародная пролетарская рэволюцыя мае ў асобе Комінтэрна правераны большэвіцкі штаб, увабраўшы велізарны вопыт барацьбы класаў, а ў асобе вырасшых комуністычных партый—стойкія большэвіцкія кадры.** Комінтэрн увабраў у сабе самыя перадавыя слаі пролетарыята, і іменна зараз ён з максімальнай настойлівасцю высоўвае перад кожнай сваёй секцыяй задачу павесці за сабой найшырэйшыя масы працоўных, заваяваць большасць рабочага класа. У гэтым заключаецца адна з рашаючых умоў пабеданоснай соцыялістычнай рэволюцыі.

Большэвіцкая масавасць — вось пробны камень, на якім Комінтэрн правярае сілу кожнай сваёй секцыі. Сталінская непрымірымасць да якіх-бы там ні было ўхілаў ад большэвізма, бязлітаснае выкрыванне апартунізма, пад якім-бы сцягам ён не выступаў, інакш кажучы, наймацнейшая большэвіцкая партыйнасць — вось якасці, неабходныя перадавым атрадам пролетарыята, бо **«перамога рэволюцыі ніколі не прыходзіць сама. Яе трэба падрыхтаваць і заваяваць, а падрыхтаваць і заваяваць яе можа толькі моцная пролетарская рэволюцыйная партыя». (СТАЛІН).**

Не 15 год толькі, а цэлая эпоха прайшла за гэтыя гады. Капіталізм здолеў прарвацца праз першы тур рэволюцый і войн і ўтрымаць сваё панаванне толькі дзякуючы чорным здрадам соцыял-дэмакратыі — гэтага небяспечнейшага ворага рабочага класа. Ён здолеў прарвацца к перыяду апошняй стабілізацыі. Але гісторыю ашукаць нельга. 4 гады самага жорсткага эканамічнага крызіса паказалі, як глыбока паражана агульным крызісам уся сістэма капіталізма. Пануючыя класы, якія адчуваюць «шалёны крах перад узрастаючым рэволюцыйным рухам пролетарыята» (Ленін), звазарачаюцца да самых тэрарыстычных і лютых форм ажыццяўлення сваёй дыктатуры — фашызма, рыхтуючы новыя войны, каб утапіць у крыві пролетарскую рэволюцыю. Але расце і рашучасць мас, іх гатоўнасць да барацьбы.

Пасля 1-га кангрэса Комінтэрна Ленін пісаў:

«Лёд крануўся.

Советы перамаглі ва ўсім свеце.

Яны перамаглі перш за ўсё і больш за ўсё ў тых адносінах, што заваявалі сабе спачуванне пролетарскіх мас. Гэта — самае галоўнае. Гэтага заваявання ніякія лютасці імперыялістычнай буржуазіі, ніякія праследванні і забойствы большэвікоў не ў сілах адабраць у мас. Чым больш будзе лютаваць... буржуазія, тым мацнейшымі будуць гэтыя заваяванні ў душы пролетарскіх мас, у іх настроі, у іх свядомасці, у іх геройчнай гатоўнасці да барацьбы.

Лёд крануўся».

Так, лёд крануўся.

З Аўстрыі, з Германіі, Францыі, з Кітая, Японіі, з Індыі — адусюль даносяцца магутныя ўдары пачынаючагася новага рэволюцыйнага ледаходу.

Лёд крануўся. Усё сведчыць аб тым, як быстра надыходзіць новая рэволюцыйная вясна. Капіталістычны свет шчыльна падыходзіць да новага тура рэволюцый і войн. **Сцяг Леніна—Сталіна становіцца сцягам мільёнаў і дзесяткаў мільёнаў працоўных.**

Справа комунізма ў верных руках ленінскага Комуністычнага Інтэрнацыянала, у выпрабаваных руках найвялікшага стратэга пролетарыята і палкаводца рэволюцыйных армій — Сталіна.

Гістарычны перавал блізкі. Сцяг Советаў будзе развявацца ва ўсім свеце.

ПЕРАМОГА ПРОЛЕТАРСКАЙ САЛІДАРНАСЦІ

15-годдзе Комуністычнага Інтэрнацыянала — вялікая дата ў барацьбе міжнароднага пролетарыята супроць панавання буржуазіі і фашысцкай рэакцыі.

У гэтай барацьбе атрымана вялікая перамога, якая ўвойдзе ў летапісы Комуністычнага Інтэрнацыянала пад імем Лейпцыгскага працэса. Палітычнае значэнне гэтай перамогі, несумненна, велізарнае. Падпал рэйхстага павінен быў паслужыць і паслужыў фактычна сігналам к тэрарыстычнаму паходу германскага фашызма супроць рэволюцыйнага руху пролетарыята. Фашысцкая правакацыя 27-га лютага 1933 г. павінна была паслужыць сігналам к «знішчэнню» марксізма, разумеючы пад марксізмам рэволюцыйны рух пролетарыята ў Германіі. Фашысцкія клоуны хацелі прадэманстраваць усе варожыя рэволюцыйнаму руху і СССР сілы, прадэманстраваць «гістарычную ролю» германскага фашызма, ролю жандара супроць пролетарскай рэволюцыі ў капіталістычнай Еўропе. Інакш кажучы, тое, што царскае самаўладства ў Расіі калісці лічыла сваёй «гістарычнай місіяй» у эпоху буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі—быць аплотам еўрапейскай рэакцыі і катам рэволюцыйнага руху,—тое ўсклаў на сябе ў эпоху пролетарскай рэволюцыі германскі «чыстакроўна-арыйскі» фашызм.

Правакацыйны падпал рэйхстага фашыстамі (мы яшчэ вернемся да гэтага пытання больш падрабязна) быў пралогам да незлічоных зверстваў, да крывавых сакавіцкіх дзён 1933 г. у Германіі, якія падпялі супроць фашысцкай дыктатуры ўсё працоўнае чалавецтва.

Правакацыйны працэс у Лейпцыгу—самы вялікі працэс у навейшай палітычнай гісторыі—быў задуман фашысцкай верхавінкай, каб даказаць усяму свету, што ў канцы лютага 1933 г. фашысцкія вешальнікі «выратавалі Еўропу ад большэвізма».

У Лейпцыгу германскі фашызм хацеў атрымаць усеагульнае прызнанне «выратавальніка». З абвінаваўчага акта, які трымаўся ў самай найстражэйшай тайне і да працэса, і ў часе 3-месячнага судовага следства, ясна відаць, што працэс быў накірован не толькі супроць комунізма ў Германіі, але галоўным чынам супроць Комуністычнага Інтэрнацыянала, і ў той-жа самы час супроць Совецкага Саюза.

Германская фашысцкая прэса ў пачатку працэса не лічыла нават неабходным утойваць гэтага. Мяне і маіх таварышоў абвінавачвалі—як аб гэтым было адкрыта сказана і ў абвінаваўчым акце—у тым, што мы з'ўляемся «ўпаўнаважанымі рускай комуністычнай партыі ў Маскве» для арганізацыі ўзброенага паўстання ў Германіі праз падпал рэйхстага з мэтай советызаваць усю Еўропу. Ілжэ-сведкі, падрыхтаваныя пракуратурай на папярэднім следстве ў поўнай згодзе з пажаданнямі фашыстаў даказвалі, што «пасля гэтай акцыі, г. зн. падпалу рэйхстага, падобныя-ж падпалы павінны былі адбыцца ў Варшаве, Вене, Празе, каб «пашырыць пажар» на ўсю Еўропу.

Якія канкрэтныя задачы ставіў сабе германскі фашызм, арганізуючы лейпцыгскі працэс?

Па-першае, рэабілітаваць фашысцкіх падпальшчыкаў і катаў унутры краіны і па-за ёю, утаіць сапраўдных падпальшчыкаў, зваліўшы віну на комуністаў.

Па-другое, апраўдаць варварскі тэрор і страшэнныя праследванні рэволюцыйнага пролетарыята, апраўдаць у ачах грамадскай думкі ўсяго свету варварскае знішчэнне велізарных культурных каштоўнасцяй, разгром навукі, бязлітаснае знішчэнне нават лева-буржуазнага «свабодамыслія», масавыя пагромы, забойствы і т. д.

Па-трэцяе, працэс павінен быў даць жыўнасць для новай антыкомуністычнай кампаніі. Ён павінен быў стаць асновай **для новага «працэса—монстр» супроць комуністычнай партыі Германіі.**

Чацвертае, працэс павінен быў даказаць, што фашысцкі ўрад «пабеданосна» змагаецца супроць сусветнага комунізма і своечасова выратаваў капіталістычную Еўропу ад комуністычнай небяспекі. Галовы чатырох абвінавачаных комуністаў расцэньваліся фашыстамі, як разменная манета пры далейшых надыходзячых таргах з імперыялістычнымі краінамі, якія ў абмен на «гістарычныя заслугі» Гітлера павінны былі пайсці яму насустрач у галіне «роўнапраўя» ва ўзбраеннях і т. д.

Германскія фашысты надавалі выключнае знешне-палітычнае значэнне гэтаму працэсу.

Працэс падрыхтоўваўся надзвычай шырока. Фашысты пусцілі ў ход усе сродкі, якія меліся ў іх распараджэнні. Быў мабілізован увесь апарат—паліцэйскі, судовы, апарат цэнтра нацыянал-соцыялістаў, каласальны і шырока разгалінаваны апарат міністэрства прапаганды. І ўсё гэта было накіравана не толькі к таму, каб сфабрыкаваць абвінаваўчы акт, але перш за ўсё к адной мэце: **ва што-б там ні стала знайсці «падыходзячых» сведак.** У сударажных і адчайных пошуках сведак прайшло каля паў года.

Фашысты былі вельмі зацікаўлены ў тым, каб знайсці патрэбных ім сведак іменна сярод рабочых, сярод комуністаў, сярод кіруючых асоб комуністычнага руху. Гэтыя сведкі павінны былі па плану фашысцкіх падпальшчыкаў пасведчыць, што іменна компартыя Германіі і саюз чырвоных франтавікоў рыхтавалі ў лютым-сакавіку 1933 г. узброенае паўстанне, што імі былі даны адпаведныя дырэктывы і што пажар рэйхстага быў сігналам да такога паўстання. Фашысты не спыняліся ні перад чым, каб стварыць такіх сведак. **Тысячы і тысячы комуністаў і рэволюцыйных рабочых былі падвергнуты самым страшэнным маральным і фізічным катаванням у турмах і канцэнтрацыйных лагерах, каб з іх стварыць пакорных сведак, якія** згадзіліся-б пацвердзіць усё, чаго патрабавалі тэзісы правакацыйнага абвінаваўчага акта.

Але фашысты пацярпелі поўны крах. Не гледзячы на ўсе намаганні, рашаючымі з пункту гледжання абвінавачання сведкамі аказаліся **толькі нацыянал-соцыялісцкія дэпутаты, фашысцкія журналісты,** крымінальныя злачынцы, фальшывамаnетчыкі, зладзеі — рэцыдывісты, псіхапаты, марфіністы.

Ніводнага патрэбнага ім сведкі з асяродзішча рабочых, актыўных удзельнікаў пролетарскага руху ў Германіі ці адказных комуністычных работнікаў фашыстам стварыць не ўдалося. І гэта было ахілесавай пятой абвінавачання. З другога боку, гэты факт бліскучым чынам прадэманстраваў перад усім светам стойкасць, вернасць і бязмежную аддансць германскіх рабочых справе пролетарскай рэволюцыі, справе комунізма, Комінтэрну.

На лейпцыгскім працэсе фашызм упершыню дэбютаваў у якасці еўрапейскага жандара супроць комунізма. Гэты дэбют скончыўся для фашыстаў катастрофай. Перафразаваўшы вядомую балгарскую пагаворку, можна сказаць, што германскі фашызм адпраўляўся ў Лейпцыг як горды леў, а вышаў адтуль аплёваны з галавы да ног.

Працэс быў для комуністычнай партыі і рэволюцыйнага пролетарыята, для рабочага класа, лепшыя людзі якога знаходзяцца ў канцэнтрацыйных лагерах і іншых фашысцкіх засценках, пробным каменем. І ён ператварыўся ў бліскучую дэманстрацыю вернасці свайму сцягу, поўнай аддансці свайму рэволюцыйнаму доўгу і пролетарскай дысцыпліны.

Адзін той факт, што фашысты не маглі знайсці жаданага для іх сведкі сярод рабочых, адзін той факт, што рабочыя, выклікаuыя ў якасці сведак, з дастойнай для пролетарыяў мужнасцю трымаліся на судзе, не гледзячы на пагрозы і катаванні, сведчыць аб скандальным правале малавераў і апартуністычных песімістаў у Германіі і іншых краінах наконт перспектыў пролетарскай рэволюцыі ў Германіі пасля прыходу фашызма да ўлады.

Гарачыя сімпатыі рабочых мас Германіі к нам у часе працэса, сімпатыі да маіх выступленняў, выкрываўшых фашысцкіх падпальшчыкаў, сімпатыі, якія я адчуваў і ў зале суда, усюды дзе мне прыходзілася паказвацца пад вартай, і нават у самой турме сімпатыі, якія выказваліся ў атрыманні мною па самых для мяне самога невядомых шляхах пісем, прывітанняў, выказванняў спачування, пранікаўшых праз усе паліцэйскія загародкі, — усё гэта— неабвержныя сведчанні таго, што, не гледзячы на страшныя ўдары, якія абрушыліся на германскі рабочы клас з прычыны здрадніцтва соцыял-дэмакратыі, ён не страціў галавы, не ўпаў духам, а ў нечуваных цяжкіх умовах прадаўжае барацьбу. Працэс паказаў далей, якой велізарнай сілай з'яўляецца інтэрнацыянальная салідарнасць мас, ажыццяўляемая пад кіраўніцтвам Комуністычнага Інтэрнацыянала.

Фашызм і спецыяльна нямецкі «класічны» фашызм — гэта разнузданы ваяўнічы нацыяналізм і шавінізм. Яго сцяг — вайна, вайна супроць пролетарыята ўнутры краіны, вайна для новых захватаў па-за краінай.

Уся ідэалагічная работа — а яна каласальная — нацыянал-соцыялістаў накіравана к выкараненню і знішчэнню пачуцця інтэрнацыянальнай салідарнасці ў германскім рабочым класе. Іменна таму Комуністычны Інтэрнацыянал — баявы штаб сусветнага рэволюцыйнага пролетарскага руху — з'яўляецца для фашызма самым небяспечным і ненавісным ворагам. Але працэс і тое, што адбывалася за яго сценамі ва ўсім свеце, паказалі, што інтэрнацыянальная салідарнасць жыва і прадстаўляе сабой магутную сілу.

Мабілізацыя намаганняў рабочых мас Германіі, пролетарыята ўсяго свету, пролетарыята СССР, усяго, што ёсць чэснага ў міжнароднай грамадскай думцы, ператварыла працэс у Лейпцыгу ў поле бойкі і ўдар, прызначаны комунізму, абрушыўся з сакрушальнай сілай па германскаму фашызму.

Гэта інтэрнацыянальная салідарнасць жыва праявілася ў барацьбе германскага пролетарыята ў часе працэса. Яна праявілася і ў іншых краінах. Яна не толькі стварыла прадпасылкі для перамогі над фашызмам у Лейпцыгу, у тым сэнсе, што чатыры комуністы, прызначаныя к гільётыне, былі выратаваны для барацьбы, але яна панесла сакрушальны ўдар па далейшых правакацыйных планах фашызма. Яна разбурыла план Герынга аб фізічным знішчэнні кадраў германскага рэволюцыйнага пролетарыята. Паміж лавай падсудных, адкуль мы біліся з фашызмам, і барацьбой пролетарыята Германіі і іншых краін увесь час існавала — мы гэта адчувалі — неразрыўная сувязь.

Аб гэтым сведчаць [illegible] водгукі на нашу ба[illegible] свеце і сімпатыі, [illegible] лі акружаны ў і[illegible]. Праз нас, абвінава[illegible] цэсе, змагаўся з [illegible] манскі рэволюц[illegible] рыят, і яго барацьба [illegible] рух пролетарыят усяго свету.

Таксама як мы, абвінавач[illegible] на працэсе, адчувалі бадзёрас[illegible] сілу ад усведамлення, што [illegible] падтрымліваюць мільёны раб[illegible] Германіі і іншых краін, так [illegible] рабочыя ў Германіі і ва ўсім [illegible] це адчувалі бадзёрасць і сі[illegible] дзячы на нашу барацьбу [illegible] суда супроць фашызма.

Паражэнне фашызма [illegible] гу і наша вызваленне [illegible] велізарнай перамогай Ко[illegible] нага Інтэрнацыянала. [illegible] ба прадаўжаецца, і [illegible] быць узмоцнена. Антыф[illegible] грамадская думка не па[illegible] пакоіцца на гэтай перам[illegible] рацьба за вызваленне пр[illegible] германскіх рэволюцыйных [illegible] чых Тэльмана, барацьба за [illegible] ленне Торглера, барацьба [illegible] зваленне тысяч другіх [illegible] шызма, з'яўляецца [illegible] ў міжнароднага антыф[illegible] га руху.

Лейпцыгская пе[illegible] ма — перамога мі[illegible] летарыята. Гэтай [illegible] абавязаны Комуністы[illegible] нацыяналу, створан[illegible] назад у агні бараць[illegible] забываемым настаў[illegible] дыром Леніным і м[illegible] верна кіруемаму на[illegible] правадыром Сталін[illegible] міжнародны пролет[illegible] чатковай перамогі [illegible] і над яе ланцужным [illegible] шызмам.

Г. ДЗІМІТРАЎ.

«Праўда».

Аб мерах паляпшэння матэрыяльна-бытавых і культурных умоў настаўнікаў пачатковай і сярэдняй школы

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

Выходзячы з узросшых задач, пастаўленых XVII партз'ездам перад совецкай палітэхнічнай школай, і неабходнасці далейшага паляпшэння матэрыяльна-бытавых і культурных запатрабаванняў чырвонасцяжнага настаўніцтва БССР, Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. З мэтай азнаямлення лепшых настаўнікаў-ударнікаў з новымі гігантамі соцыялістычнай прамысловасці і сельскай гаспадаркі і вопытам перадавых культурных устаноў СССР, НКАсветы і ЦП саюза працасветы арганізаваць у 1934 годзе экскурсію на 100 асоб у Маскву, Ленінград, Днепрабуд і Урал, прадставіўшы месцы на экскурсіі тым настаўнікам-ударнікам, якія дадуць лепшыя паказальнікі работы на 1933-34 навучальны год. На правядзенне экскурсіі адпусціць 30.000 р.

2. Устанавіць з 1 верасня 1934 г. 10 пастаянных стыпендый у пед. ВНУ БССР для лепшых настаўнікаў-ударнікаў, камандыруемых на вучобу, па 200 руб. і 10 стыпендый у педтэхнікумах для дзяцей настаўнікаў лепшых ударнікаў у размеры 75 руб.

3. Адпусціць 100.000 руб. на набыццё педагагічнай і палітычнай літаратуры для настаўнікаў пачатковай і сярэдняй школы.

4. Накіраваць лепшым настаўнікам-ударнікам завочнай вучобы 250 бібліятэчак, для чаго адпусціць 25.000 руб. Укамплектаванне бібліятэчак і ўстанаўленне персанальнага спіса гэтых ударнікаў даручыць НКАсветы БССР і ЦП саюза працасветы.

5. Абавязаць НКЗ, горсоветы і РВК забяспечыць настаўніцкія калектывы зямельнымі ўчасткамі з разліку да 0,25 га зямлі на кожнага настаўніка, забяспечыўшы дапамогу насенным фондам і інш.

6. Абавязаць НКСнабжэння і Белкаапсаюз на працягу 10 дзён распрацаваць канкрэтныя мерапрыемствы па пераважнаму забеспячэнню ўдарнікаў-настаўнікаў пачатковай і сярэдняй школы прадуктамі харчавання і прамтаварамі з тым, каб забяспечыць ажыццяўленне гэтага мерапрыемства з 1 красавіка 1934 г.

7. Абавязаць Наркомкамгас і Белжылсаюз, горсоветы і РВК ва ўсіх будуючыхся жылпёвых будынках пры засяленні іх перадаваць пэўны фонд для настаўнікаў пачатковай і сярэдняй школы. Замацаваць за органамі НКА кватэры, якія аспабаняюцца настаўнікамі, для засялення іх выключна настаўнікамі.

8. Прадугледзець у 1935 годзе пабудову Ўсебеларускага дома адпачынку на 250 месц для настаўнікаў. НКА і ЦП працасветы да 1 кастрычніка 1934 года прадставіць на зацвярджэнне СНК праект пабудовы гэтага дома.

9. Адпусціць Наркамасветы і ЦП саюза працасветы 150 курортных і санаторных пуцёвак для прэміравання лепшых настаўнікаў-ударнікаў, якія дадуць лепшыя ўзоры работы на 1933-34 навучальны год.

10. Абавязаць пракурора рэспублікі, асабіста тав. Кузьміна і райпракурораў усе скаргі і заявы настаўнікаў па пытаннях матэрыяльна-бытавога і прававога іх забеспячэння разглядаць на працягу не больш 5 дзён.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР М. ГАЛАДЗЕД.

Нам. кіраўніка спраў Совета Народных Камісараў БССР І. БУРДЫКА.

КОЖНАЕ ТВАЁ СЛОВА БЫЛО МЕТКАЙ СТРАЛОЙ

ПРЫВІТАННЕ тав. ДЗІМІТРАВУ

КІЕЎ, 4 (БЕЛТА).

Група чэхаславацкіх рабочых—прыхільнікаў СССР, якія варочаюцца ў Чэхаславакію пасля прабывання ў Совецкім Саюзе, адправіла тав. Дзімітраву тэлеграму, у якой гаворыцца:

«Рабочы клас ніколі не забудзе твайго магутнага і бясстрашнага выступлення на лейпцыгскім працэсе. Кожнае тваё слова было меткай стралой, якая паражала ворага. Шлем табе пажаданні яшчэ многіх год такога-ж яркага рэволюцыйнага жыцця».

ТАВ. ДЗІМІТРАЎ У РЭДАКЦЫІ „ПРАВДА"

МАСКВА, 4 (БЕЛТА). Учора тав. Дзімітраў наведаў рэдакцыю «Правды». У гутарцы з кіруючымі работнікамі рэдакцыі т. Дзімітраў падзяліўся падрабязнасцямі сваёй 10-месячнай барацьбы з германскай фашысцкай юстыцыяй.

Ён расказаў, якім святам для яго, а таксама для Папова і Танева было выпадковае атрыманне некалькіх нумароў «Правды» ў турме берлінскай тайнай паліцыі.

З адказаў на пытанні вырасаваўся рад новых дэталяй той геройчнай і напружанай схваткі, якую т. Дзімітраву дзень за днём прыходзілася вытрымліваць на лейпцыгскім працэсе, ператвораным ім у баявую трыбуну Комуністычнага Інтэрнацыянала.

ВЫСТУПЛЕННЕ М. І. КАЛІНІНА НА ДНЕПРАПЯТРОЎСКІМ З'ЕЗДЗЕ СТАРШЫНЬ СЕЛЬСОВЕТАЎ

ДНЕПРАПЯТРОЎСК, 4 (БЕЛТА). Учора закрыўся абласны з'езд старшынь сельсоветаў. На апошнім пасяджэнні сумесна з дэлегатамі абзлёта калгасніц-ударніц з вялікай прамовай выступіў спатканы бурнымі апладысментамі сакратар абкома т. Хатаевіч. У часе прамовы ў прэзідыуме з'явіліся тт. Калінін і Петроўскі. З'езд спаткаў іх бурнай, доўга незмаўкаемай авацыяй.

Тав. Калінін выступіў з прамовай:

Магутным «ура» і бурнымі апладысментамі адказвае з'езд на заклік усесаюзнага старасты—біцца за высокі ўраджай у гэтым годзе. Раздаюцца выгукі: «Няхай жыве правадыр партыі і рабочага класа т. Сталін!», «Няхай жывуць тт. Калінін і Петроўскі!». Пасяджэнне з'езда заканчваецца спевам «Інтэрнацыянала».

У дзень 3-га сакавіка т. Калінін наведаў Днепрапятроўскі коксахімічны завод, дзе ў ч[illegible]ку выступіў на масавым чырвоным кутку. Рабочыя [illegible] Міхаілу Іванавічу абавязаліся знішчыць усе недахопы, [illegible] заданні, біцца за ўзорны [illegible]ны завод. У той-жа дзень т. [illegible] наведаў палітаддзел К[illegible]скай чыгункі, дзе прав[illegible]ку з групай ударнікаў-чыг[illegible]каў.

Прабыванне тт. Калініна [illegible] Петроўскага на Днепрапятр[illegible] рабочыя і калгаснікі ад[illegible] новым вытворчым пад'ём[illegible] някі руднікоў імя Перш[illegible] варожскага басейна [illegible] перавысіць планавы [illegible] лектыў шахты № 2 [illegible] планавы фонд руды ім[illegible]. Рабочыя завода імя Дз[illegible] (ў Каменскім) абавязал[illegible] таць у сакавіку звыш [illegible] тон метала. У радз[illegible] раюцца ўдарныя брыгады [illegible] Калініна і Петроўскага.

ХАРБІНСКІЯ БЕЛАГВАРДЗЕЙЦЫ ПРЫСЯГАЮЦЬ НА ВЕРНАСЦЬ ІМПЕРАТАРУ П[illegible]

ХАБАРАЎСК, 4 (БЕЛТА).

Перадавіца японскай газеты «Харбинское время» (выдаецца ў Харбіне на рускай мове), прысвечаная каранацыі Пу-І, запоўнена выказваннямі вернападданніцкіх пачуццяў рускіх белагвардзейцаў. Газета піша: «Зварачаем асаблівую ўвагу ўрадавых колаў на тое, што сярод шчырых прыяцеляў манчжурскай імперыі знаходзіцца большасць рускіх эмігрантаў. Рускія эмігранты—гэта кадры, якія ў любы момант гатовы і могуць прынесці выключна вялікую карысць маладой дзяржаве».

Як паведамляюць з Харбіна, другога сакавіка япона-манчжурскімі коламі быў дан рад банкетаў, [illegible] свечаных каранацыі. На ба[illegible] прысутнічалі ўсе лідэры м[illegible] белагвардзейскіх арганізац[illegible] прыватнасці, архіепіскап [illegible] генералы Кісліцын, Вер[illegible] Бакшэеў і інш., якія высту[illegible] прывітаннямі і клятвамі ў [illegible]насці маладой дзяржаве.

Як на характэрны факт у[illegible]юць, што на банкеце для ч[illegible]каў манчжур, дзе прысут[illegible] звыш 600 чалавек, было [illegible] каля 20 чалавек «манчжур[illegible] тайцаў), астатнія—японцы і [illegible] гвардзейцы.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

Планы веснавой сяўбы давесці да кожнага калгаса, кожнай брыгады

„Буйная гаспадарка ў земляробстве, ахапляючая сотні, а часамі і тысячы двароў, можа весціся толькі ў парадку планавага кіраўніцтва. Без гэтага яна павінна загінуць, разваліцца“ (СТАЛІН)

План веснавой сяўбы—баявая праграма работы

У БССР зараз створаны ўсе ўмовы для таго, каб у гэту веснавую пасеўную кампанію забяспечыць яшчэ больш быстры ўздым і магутнасць нашай сельскай гаспадаркі. Замест 63 МТС у мінулым годзе мы к часу веснавой сяўбы 1934 года будзем мець 71 МТС. Палітаддзелы МТС БССР выйдуць вясной на палі з накопленым вопытам разгорнутым фронтам. Калі вясной мінулага года мы мелі палітаддзелы ў 37 МТС, дык у гэту пасеўную кампанію мы будзем мець поўнасцю ўкамплектаваныя палітаддзелы ў 71 МТС.

Значна павялічыліся нашы магчымасці, але разам з тым узраслі і задачы пастаўленыя перад намі.

Веснавая пасеўная кампанія г. г. павінна з'явіцца пачаткам таго бы[страга] пад'ёму і магутнага разбегу сельскай гаспадаркі, пачаткам вы[рашэння] ...[вя]лікіх задач, якія па ... сельскай гаспадар... з'езд і тав. СТА[ЛІН]...

...[веснавой] сяўбы 1934 года на... канкрэтнай праграмай ... барацьбы шырокіх ... за рост калгаснай ...

...[Пла]н у першую чаргу павінен за[бяспе]чыць выкананне заданняў ... не толькі па пасеўных ..., але і па ўраджайнасці, па [па]вышэнню прадукцыйнасці сель[скай] гаспадаркі.

...[На]ступаючая веснавая сяўба па... [прак]тыцы як ніколі арганізава... [пра]вільнае планаванне калгас... ...орчасці і правядзенне вес... ...бы зараз як ніколі набы... ...нае значэнне. Калгасы ... зараз жыць і правільна ... не маючы перад сабой ... [р]спрацаванага плана, яс... ...тывы рэалізацыя. Выра... ...блемы жывёлагадоўлі, ... моцнай кармовай базы, ... тэхнічных культур — усё ... узятае патрабуе сёння ... калгаса дэтальна распра... ...плана.

Орга[нізацыя] ...не плана веснавой сяў[бы] ...ных звенняў калгаснай ...і, да працоўных ... ва многіх раёнах ... Гэта перашкаджае ... работ па ... не дае магчымасці ...

Калгасам канчаткова і дасканала расставіць свае сілы і матэрыяльныя рэсурсы, прымацаваць людзей да пэўных участкаў.

Спушчаныя Наркамземам БССР у раёны пасеўныя планы з'яўляюцца зусім рэальнымі і павінны быць выкананы шго-б там ні стала.

Таму першачарговай задачай усіх зямельных органаў, партыйных арганізацый і палітаддзелаў з'яўляецца давядзенне планаў веснавой сяўбы да кожнага калгаса, да кожнай брыгады і аднаасобнай гаспадаркі.

Кожны лішні дзень затрымання з давядзеннем планаў наносіць удар па арганізаванаму правядзенню веснавой сяўбы.

Аднак, давесці планы веснавой сяўбы да кожнага калгаса, гэта не значыць механічна запоўніць графы і размеркаваць пасеўныя плошчы па асобных культурах. Зямельныя органы, партыйныя арганізацыі і палітаддзелы павінны дапамагчы кожнаму калгасу ў паасобку на аснове даведзенага да яго плана веснавой сяўбы правільна размясціць культуры ў палях севазвароту, улічыўшы папярэднікі, правільна расставіць людзей і ўсе матэрыяльныя сілы.

План веснавой сяўбы павінен з'явіцца зброяй далейшага ўмацавання працоўнай дысцыпліны, каб не толькі большасць калгаснікаў, але і ўсе калгаснікі працавалі чэсна.

Перш за ўсё патрабуецца максімальная арганізаванасць, каб поўнасцю скарыстаць кожную гадзіну, кожную машыну, кожнага каня, роўнамерна нагрузіць людскую сілу.

Усё гэта цесна звязана з умацаваннем пастаяннай калгаснай брыгады, правільнай арганізацыяй працы ўнутры яе, вызначэннем норм і расцэнак работ.

Гэта работа не можа быць ажыццёўлена без прыцягнення і ўдзелу шырокіх калгасных мас, накапіўшых велізарны вопыт у барацьбе за перабудову сельскай гаспадаркі на новы соцыялістычны лад.

Скарыстоўваючы кожны дзень для дакладнай і ўсебаковай падрыхтоўкі да веснавой сяўбы, узнімем яшчэ вышэй арганізаванасць і актыўнасць калгасных мас для сустрэчы вясны другога года другой пяцігодкі ў поўнай баявой гатоўнасці.

БАБРУЙСК

ПРАВЕРКА НАСЕННЯ—СПРАВА НЕ ТОЛЬКІ НАСЕННАГА ПУНКТА

Пастановы XVII партыйнага з'езда аб перабудове кіраўніцтва сельскай гаспадаркай не знайшлі свайго адлюстравання ў практычнай рабоце бабруйскіх зямельных арганізацый. Засыпка, ачыстка і праверка якасці насенных фондаў у раёне праходзіць самацёкам.

Работа насеннага кантрольнага пункту зусім не наладжана. На кантрольны пункт дастаўлена 825 проб, з іх праверана толькі 448. 115 проб зараз правяраюцца. 262 пробы ляжаць зусім без руху. Ёсць пробы, якія дастаўлены калгасамі на аналіз яшчэ 14 студзеня, але дагэтуль не праверены (калгасы «Свабода», «Новая Буда»). Пры такіх тэмпах становішча насенне будзе праверана толькі праз тры месяцы.

Між тым ужо першыя вынікі аналізаў дагэтуль не паведамлены калгасам.

Вынікі праверкі паказваюць вельмі нізкую якасць насеннага матэрыяла. Так, з 688 цэнт. ячменю 48,1 проц. ніжэй нармальнай усхожасці, 76,4 проц. пшаніцы таксама ніжэй нармальнай усхожасці.

Такая нізкая якасць насеннага матэрыяла павінна прыкаваць да гэтай справы ўвагу ўсіх раённых арганізацый. Між тым у райкоме і райвыканкоме лічаць, што праверка насення—гэта справа толькі аднаго насеннага пункту.

Характэрны адносіны раённых арганізацый да праверкі насення. Ужо больш двух месяцаў як гарсовет абяцае прадаставіць адпаведнае памяшканне для кантрольнага пункту, але справа не рушыцца з месца.

Агранам ЖЫЛІНСКІ.

РАГАЧОЎ

Дзе абмяняць насенне?

Першыя дні праверкі якасці насенных фондаў сведчаць аб вялікай засмечанасці і дрэннай усхожасці насення ў значнай частцы калгасаў раёна. Па 54 калгасах МТС, якія прадставілі свае пробы на насенны кантрольны пункт, толькі ў адным калгасе «Авангард» і толькі адна культура—ячмень мае нармальную чыстату. У астатніх калгасах насенне вельмі засмечана.

Сярэдняя ўсхожасць пшаніцы ў 45 калгасах не перавышае 43-48 проц. У калгасе імя Дзяржынскага, Тоўскага сельсовета, усхожасць пшаніцы складае 39 проц., у калгасе «Перадавы», Круглянскага сельсовета — 24 проц. У калгасе «Будзёнавец», Станькаўскага сельсовета, у сярэднім усхожасць зерневых дасягае 63 проц. У калгасе «Шлях селяніна» каноплі маюць усяго 38 проц. усхожасці, а ў калгасе «Комунар»—12 проц.

У калгасе «Колас», Прыбарскага сельсовета, і ў калгасе «Рух», Тоўскага сельсовета, ... насенне пшаніцы пашкоджана жучком-доўганосікам.

Загадчык раённага зямельнага аддзела Змушко, атрымаўшы пагражаючыя весткі аб дрэннай усхожасці і засмечанасці насення, не прыняў ніякіх мер, каб забяспечыць ачыстку і пратручванне насення. Рэзультаты аналізаў, дасланых проб дагэтуль не паведамлены калгасам.

Вельмі дрэнна і з абменам гатунковага насення. Замест 2.000 цэнт. гатунковага аўса калгасы абмянялі толькі 610 цэнт. Тое-ж самае і з гатунковым насеннем ячменю. Міжкалгасным гатункаабменам у раёне ніхто не кіруе. Многія калгасы хацелі-б абмяняць, але не ведаюць дзе.

Толькі ў апошнія дні раён уключыўся ў дэкаднік праверкі насенных і страхавых фондаў. Для правядзення гэтай работы РК КП(б)Б і палітаддзел накіравалі 23 чал. з раённага партактыва. Раённая газета выпусціла 800 лістовак з пастановай ЦК і СНК аб дэкадніку.

ВЯРХОЎСКІ.

МАЗЫР

Неапраўданая самасупакоенасць

Мазыршчына — паўднёвы раён БССР адным з першых пачынае палявыя работы. Гэта патрабуе ад раённых арганізацый і праўленняў калгасаў усе сілы зараз-жа кінуць на падрыхтоўку да сяўбы.

Між тым, у раённых арганізацыях поўны спакой.

З дня апублікавання дырэктывы тт. Сталіна і Молатава аб праверцы насенных фондаў прайшло 5 дзён, а ў Мазыры ўсё яшчэ збіраюцца пасылаць людзей у сельсоветы. Выпаўшы снег і наступіўшыя маразы зусім супакоілі раённае кіраўніцтва.

У раёне ёсць толькі адзін насенны кантрольны пункт, работу якога ніхто не кантралюе і не правярае. Покуль прыслалі пробы насення толькі 50 проц. калгасаў. Некаторыя калгасы прыслалі пробы два месяцы таму назад і дагэтуль не атрымалі ніякага адказу. Між тым становішча з якасцю насення пагражаючае. Максімальная ўсхожасць па аўсу і пшаніцы 70 проц., па ячменю 77 проц., па ільну 72 проц.

Зусім зрываецца засыпка страхавых фондаў па аднаасобнаму сектару. Зерневых засыпана толькі 23 проц., ільну 43 проц.

У радзе калгасаў ёсць лішкі насення—па вестках райземаддзела 117 цэнт. аўса, але райземаддзел не здолеў арганізаваць міжкалгасны абмен.

Райземаддзел даў заяўку на нехапаючае насенне і на гэтым супакоіўся. Дзяржава часткова ўжо задаволіла гэту заяўку. Больш тыдня як занараджанае насенне ляжыць на складах Заготзярно для абмену, але райземаддзел нават не патурбаваўся паведаміць калгасам.

МАЧАЛЬСКІ

Рыс. ВАЛ. МЯДЗВЕДЗЕВА.

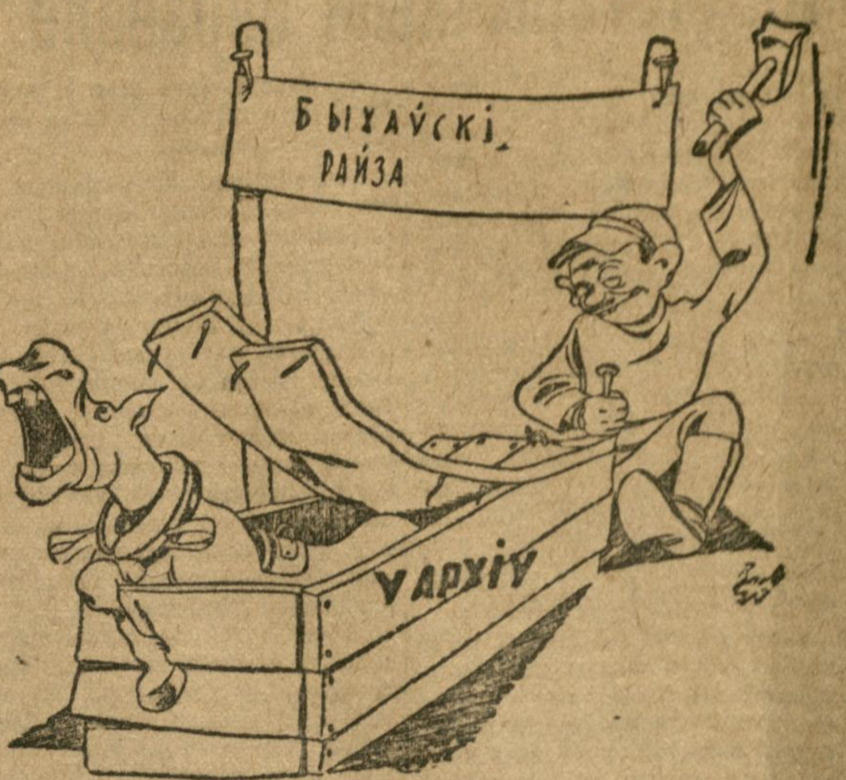

«Пункт погляду», які ўгроблівае конскае пагалоўе.

Цягавая сіла не забяспечана кармамі

БЫХАЎ. (Кар. «Звязды»). У мінулым годзе Быхаўскі раён сконцыў веснавую і азімую сяўбу з вялікім спазненнем. Перашкаджала галоўным чынам цягавая сіла. Коні былі не падрыхтаваны да сяўбы. Аднак, і сёлета відаць кіраўнікі раёна з гэтага ніякіх вывадаў для сябе не зрабілі.

Між тым становішча з конскім пагалоўем у раёне значна пагоршылася. Наяўная цягавая сіла як у калгасах, так і ў аднаасобным сектары ў дрэнным целе. Коні худыя і змораныя. 70 проц. коняй патрабуюць падкормкі. Аб гэтым ведае райземаддзел, ведае МТС, але ніхто нічога ў гэтым напрамку не робіць. У раёне спадзяюцца на тое, што ў сувязі з арганізацыяй МТС роля каня на сяўбе зменшылася, і таму можна аб кані і не думаць.

Гэтыя настроі кіраўнікоў раённых арганізацый перадаліся і ў калгасы. Возьмем калгас імя К. Лібкнехта, Баркалабаўскага сельсовета, у якім ёсць 30 коняй. Коні дрэнна кормяцца і ніколі не чысцяцца. Старэйшы конюх Харламаў Даніла заяўляе, што з прычыны старасці ён лепш даглядзець коней не можа, але праўленне калгаса і не збіраецца гэтага конюха змяніць. Слабейшых коняй праўленне калгаса было паставіла на адпачынак, але старшыня сельсовета Андрэюк загадаў коняй паставіць у халодную павець, а ў цёплым хляве паставіў сваю ўласную карову.

У калгасе «Рэвалюцыя» ўсё конскае пагалоўе ў колькасці 97 галоў ужо каторы час знаходзіцца на паўгалодным пайку. Коняй кормяць тухлым нядобраякасным сенам, заганяюць у дарозе і б'юць у стайні. Вось ужо год, як да коняй ніхто са шчоткай не падышоў. У брыгадзе Арлоўскага 27 коняй стаяць у летнім бараку, у якім замест вокан у сценах прарэзаны метровыя дзіркі. У мяцеліцу ў бараку поўна снегу. Пасля работы потных коняй заганяюць у гэту лядоўню.

У калгасе «Шлях зары», Дунайкаўскага сельсовета, коні атрымліваюць толькі палову вызначанай ім нормы кармоў, астатнюю частку конюхі і работнікі ферм распрадаюць для сваёй уласнай жывёлы. Калі ў старшыні калгаса Касмачова запыталі, чаму не чысцяць коняй, ён адказаў, што вясной на полі гразь сама злезе з каня.

Такія-ж факты можна бачыць у большасці калгасаў раёна.

Загадчык райза тав. Кучараў га[варыць, што ў сакавіку і красавіку] ... ку як небудзь гэта становішча выправяць. Але як выправяць, ён нічога сказаць не можа. На веснавую сяўбу забраніравана толькі 70 проц. кармоў.

— Частку фондаў разбраніравалі яшчэ ўвосень — гаворыць аграном райземаддзела тав. Іванькоў.

— Чым-жа вы будзеце вясной карміць коняй?

— Ліха яго ведае... Як небудзь управімся,—вось адказ старшага агранома райза Іванькова. А тым часам коні ў Быхаўскім раёне знаходзяцца без усякага догляду, кармы не забраніраваны, да сяўбы ў большасці калгасаў раёна коняй не рыхтуюць.

КОРСІК.

[Пры]цягнуць да суровай адказнасці вінаватых у масавым забойстве цялят у Быхаўскім, Гарадоцкім і Смалявіцкім раёнах

[П]оўным захаваннем ацёлаў і апаросаў вырашым праблему бязупыннага росту соцыялістычнай жывёлагадоўлі

[Неап]раўдныя прычыны змяншэння пагалоўя

...[адкрыва]ючы ўвосень 1933 г. ...гаспадарчую выстаўку, кі... [кіраўнікі] ГАРАДОЦКАГА раёна ... РВК, райза) усімі мерамі ...ціць ад грамадскай дум... ...нае становішча жывёла... раёне. Яны старанна за... ...чбы, якія з усёй відав[очнасцю] паказвалі зніжэнне па[галоўя] ..., кароў, свіней і аве... ...ды рэарганізацыі сельскай [гаспадар]кі, пачынаючы з 1929 г. і ... 1933 г.

...буйнай рагатай жывёлы: у ... лічылася ўсяго 31.486 шт., ... пераўліку на 1 студзеня ...—26.445 шт. Зніжэнне на ... Заўважым, што па дой... ...ровах зніжэнне складае ...400 шт., асноўнае-ж зніжэнне ... зноў-такі на маладняк, ... гадавікоў—звыш чым на ...

...вось што падкрэсліць: ...лася 570 быкоў, на 1 ... г. 298 шт. Вось дзе ...шых прычын таго, ...ў ходзяць ялавымі.

... пераўліку на 1 студзеня ... свіней і авечак на ... чым у 1932 г. Як ба... ...галоўля ў Гарадоцкім ... рэзкі крызіс.

...радоцкім раёне, дзе калекты... ...яшчэ ўсяго 50 проц. бяд... ...серадняцкіх гаспадарак, важ... ...ыць наступны факт: зніжэн... ...галоўя жывёлы па каровах, ... і цялят, падае галоўным чынам на аднаасобны сектар. Вось лічбы: у 1932 г. было 15.245 шт., у 1933 г.—10.883 шт., зніжэнне на 4.266 штук, у той час як па раёну ў цэлым (разам з калгасамі і калгаснікамі) за год знізілася каля 5.000 шт. Што гэта значыць? Гэта значыць, што ў калгасах стада, так сказаць, стабілізавалася, склаліся ўмовы для далейшага росту, а ў аднаасобнікаў жывёлагадоўля рэзка падала і на працягу 1933 года.

Тут адзначым і такую станоўчую тэндэнцыю, як рост пагалоўя свіней у асабістым карыстанні калгаснікаў: у 1932 г. у калгаснікаў было 4.063 свінні, у тым ліку 1.845 парасят, у 1933 годзе—5.398 свіней, у тым ліку 3.255 парасят,—гэта значыць, значны рост вынік рэалізацыі лозунга т. Сталіна «зрабіць калгасы большэвіцкімі, а калгаснікаў заможнымі».

Праўда, гэта—вынік першых крокаў па рэалізацыі гістарычнага лозунга правадыра партыі, вынік, які яшчэ ні ў якой меры нельга лічыць здавальняючым.

**

Амаль уся абагуленая жывёла калгасаў раёна знаходзіцца ў фермах. МТФ раёна ў абсалютнай сваёй большасці перажываюць арганізацыйны перыяд, і ва ўмовах Гарадоцкага кіраўніцтва трэба сказаць, што яны ў муках нараджаюцца. У 1933 г. ў раёне лічылася 91 МТФ, на сучасны момант на паперы лічыцца ўжо 150 МТФ. Але як у Гарадку арганізоўваюцца фермы?

Ёсць у калгасе дзесятак жывёлы—прадстаўнік жывёлаводкіраўніцтва заключае дагавор з калгасам, вызначаецца загадчык МТФ, або жывёлавод—і ўсё. На гэтым кропка. «Арганізацыйная праца» скончана. Нованароджаная МТФ пакідаецца на волю самацёку.

Каля 180 калгасаў раёна (з агульнай колькасці 330) зусім не маюць ферм, і ў пераважнай большасці—ніякага аграмаджанага стада жывёлы. Гэтыя калгасы—спажывецкія—што пасеюць, тое і з'ядуць. Ніякіх перспектыў на таварную жывёлагадоўлю і ніякіх адзнак таго, што яны імкнуцца завесці абагуленае стада шляхам закупкі маладняка хоць-бы ў калгаснікаў. Ужо зараз неабходна павесці актыўную арганізацыйна-растлумачальную работу на стварэнню ў такіх калгасах аграмаджанага стада жывёлы. На жаль, Гарадоцкія кіруючыя арганізацыі—райком, РВК, райза, сельсовет і МТС—мала аб гэтым дбаюць, усё пакладаюцца на самацёк, а між тым час ідзе, базары ў Гарадку, Невелі, Віцебску па святах стогнуць ад гарадоцкіх цялят, як аднаасобнікаў, так і калгаснікаў. Гуляе нож і на месцы: ні адзін дзесятак і сотня бычкоў і цёлак пала пад пожам у калгаснікаў, аднаасобнікаў, ды і ў калгасах. Гэтага не хочуць бачыць і ведаць гарадоцкія кіраўнікі.

**

Лёс цялят—сасункоў у калгаснікаў і аднаасобнікаў—сумны лёс. Той самы калгас імя Дзержынскага. У калгаснікаў Падмазава Цімафея, Данілава Сяргея цяліліся каровы. Цяляты пал каровамі, а над цялятамі ўжо занесен нож: збіраюцца рэзаць.

У калгасе «Чырвоны Октябр» цяліліся каровы ў калгаснікаў Логінава Івана, цялё зарэзана; у Плістова Нікіты, Барылава Ефіма—збіраюцца рэзаць або прадаваць.

Сумесна з сакратаром райкома партыі тав. Канаваловым наведваем аднаасобную вёску Палова, Зайцаўскага сельсовета. Заходзім у хату да аднаасобніка Вур'е Барыса. Пачынаючы здалёку, падыходзім да жывёлы. Развязваецца язык у гаспадыні, прызнаецца:

— Была цёлачка, але так, нікудышная, прырэзалі, ялаём...

Заходзім у хату Пехцяра Максіма. Гаспадыня прызнаецца:

— Карова яшчэ не цялілася, але, дайце веры, трымаць не прыдзецца, прыдзецца зарэзаць...

Яшчэ цялё ва ўтробе маткі, а ўжо над ім паднят нож. І так ва ўсёй вёсцы.

**

Раённыя арганізацыі—райком партыі, РВК, МТС, райза—не займаліся дагэтуль справай жывёлагадоўлі і іх задача—па аснове гістарычных указанняў т. Сталіна, мабілізаваць усю партарганізацыю на хутчэйшую ліквідацыю ўсіх указаных недахопаў, на паспяховае вырашэнне жывёлагадоўчай праблемы, на поўнае захаванне ацёлаў і апаросаў гэтага года.

М. РУДНЯНСКІ.

...ешая даярка-ўдарніца калга... [«Ад]каз ворагам» (...менскі раён) ...нала за чысткай калгаснай ... «Болі».

Узаконілі забойства цялят

СМАЛЯВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). У калгасе «Прабуджэнне», Слабодскага сельсовета пачаліся масавыя ацёлы. З 64 цельных кароў ужо ацялілася 38. Як толькі пачаліся ацёлы, праўленне схамянулася і ўспомніла, што МТФ не мае цялятніка.

Хутка быў выбран невялічкі цёмны, сыры хлеўчык. На скорую руку зрабілі ў ім клеткі і пасадзілі туды не рассартаваўшы цялят. У так званым цялятніку сыра, цёмна і брудна. Два невялічкія аконцы і тыя не зашкляны, па цялятніку гуляюць скразнякі.

Праўленне калгаса пытаннем кантрактацыі цялят у калгаснікаў не займаецца. Калгаснікі і аднаасобнікі цялят пагалоўна рэжуць. Старшыня калгаса Пятроўскі не хоча выкрываць канкрэтна хто рэжа цялят.

— Рэжуць амаль усе...

Нічога не робіць слабодскі сельсовет, які не прымае ніякіх мер супроць пагалоўнага забою цялят.

У Смалявіцкім раёне наогул, відаць, забойства цялят узаконілі. Смалявіцкае райжывёлааб'яднанне, ведаючы, што на МТФ калгаса «Прабуджэнне» ёсць 64 цельных каровы, спускае план вырошчвання маладняка гэтага года чамусці толькі на 47 штук. Астатніх цялят авансам спісалі ў расход.

М. В.

У Быхаве па драпежніцку знішчаюць маладняк

За апошнія 10 месяцаў колькасць жывёлы па Быхаўскаму раёну зменшылася: па свінному пагалоўю на 10.431 галаву, па малочнай жывёле на 3.725 галоў, па авечках на 4.535 галоў.

Аднак, ход ацёлаў па раёну сведчыць аб тым, што раённыя арганізацыі нічога канкрэтнага не зрабілі для ажыццяўлення ўказанняў 17 з'езда ВКП(б) і тав. СТАЛІНА па гэтаму пытанню. Толькі за 2 апошніх месяцы па раёну прырэзана каля 1500 цялят новага ацёла. Гэта 70 проц. усяго народжанага маладняка. Драпежніцкае знішчэнне цялят працягваецца і зараз. Цялят рэжуць і прадаюць на рынку не толькі аднаасобнікі, але і пераважная большасць калгасаў.

Калгас «Першы ўдарны» (Бахапскага сельсовета) у кожны базарны дзень вывозіць на рынак шмат дзесяткаў цялят.

Паводле няпоўных вестак калгаснікі і аднаасобнік Сялец-Халапееўскага сельсовета прырэзалі 90 проц. парадзіўшыхся сёлета цялят.

У калгасе «Рэволюцыя» калгаснікі прырэзалі амаль усіх народжаных цялят. Не лепш і на калгаснай ферме. 20 проц. ацёлу гэтага года прырэзана. Старшыня Сівагракаў і загадчык фермы Ляўковіч тлумачаць гэта проста:

— Мы прырэзваем іх таму, што яны не хочуць есці.

Знішчаюць цялят нават і ў такіх перадавых фермах раёна як калгас імя Фрунзе, Кучынскага сельсовета, і калгас імя К. Лібкнехта, Баркалабаўскага сельсовета. На ферме калгаса імя К. Лібкнехта за кароткі час зарэзалі 10 цялят. Тут гэтая справа ідзе канвеерам. Ідзе старшыня калгаса Курылаў і выбракоўвае цялят, а следам за ім ідзе калгаснік, які тут жа на месцы прырэзвае цялят.

Такія драпежніцкія адносіны да цялят ставяць пад вялікую пагрозу выкананне плана аднаўлення пагалоўя ў раёне. Калі зараз-жа не будуць прыняты тэрміновыя захады, пагалоўе раёна будзе знішчана.

К. С.

30 і 2

ЛЕПЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Кіраўнікі калгаса «Барац волі» былі не мала здзіўлены, калі, прыехаўшы, прадстаўнік райкома партыі стаў распытваць пра конегадоўчую ферму, ды яшчэ сам паехаў па брыгадах «шукаць ферму».

Праўда, кіраўнікі былі не толькі здзіўлены, але і не здаволены. І вось чаму. Праўленне калгаса і яго старшыня тав. Бельскі любяць выязджаць на добрых конях, але з доглядам коняй у калгасе справа не так ужо добра абстаіць. Ферма ўкамплектавана добрым племянным матэрыялам, ёсць добрыя вытворнікі маткі, але ў выніку недапушчальнай безадказнасці і проста шкодніцкіх адносін да фермы з боку кіраўнікоў калгаса і раёна, гэты найлепшы племянны матэрыял за 1933 год не даў ніякага прыплоду.

План злучной кампаніі быў выкапан на 90 проц. З пакрытых 28 конематак атрымана толькі двое жарабят. Такім чынам 26 матак за мінулы год не далі аніякага прыплоду.

Конюхі ў калгасе прымацаваны толькі да вытворнікаў і да маладняка. Што датычыць жаробных матак, то яны ў калгасе абязлічаны і фактычна ніхто за іх не адказвае. Таму не дзіўна, калі з васьмі жаробных матак, сёлета 6 ужо абартавалі. Пуні, не ацеплены, маткі стаяць без прывязі, кормяць іх калі каму ўздумаецца.

Не менш былі здзіўлены ў калгасе імя Леніна, калі і да іх прыехаў прадстаўнік райкома і пачаў дапытвацца аб становішчы коняй. Ужо колькі год у калгасе існуе ферма, і ёй ніколі не ўдалося звярнуць на сябе ўвагу тых установаў, якія пасылаюць сваіх прадстаўнікоў у калгасы. А тут прыехаў чалавек з раёна і адразу пачаў пра ферму распытваць.

А даведаўся ён вось што. На конегадоўчай ферме павінна было быць 50 конематак, ёсць толькі 23. За ўвесь 1933 год ажарабілася толькі 5 матак, двое жарабят загінулі. Абартавала за гэты год 20 матак. Прыкладна такое жа становішча конегадоўлі ва ўсім Лепельскім раёне. Зніжэнне ідзе не толькі за кошт дарослых коняй, але і за кошт знішчэння маладняка.

Вось далёка не радасны малюнак конегадоўлі па раёне. Ён паказвае, да чаго давяла бестурботнасць раённых арганізацый і аслабленне класавай пільнасці на гэтым адказнейшым участку.

Прывядзем адну характэрную рысу, як у райземаддзеле «планавалі» прырост маладняка. Для прыкладу возьмем тую-ж ферму калгаса «Барац волі».

Як ужо вядома на ферме было 30 конематак, якія па плану райза павінны былі быць пакрыты ў 1933 годзе. Прырост-жа пагалоўя план райземаддзела прадугледжвае ўсяго на 13 шт. Такім чынам райземаддзел «мудра» прадугледзеў, вярней кажучы, загадзя благаславіў і абартаванне і знішчэнне жарабят. Такая-ж гісторыя і на іншых фермах.

Відавочна, што райкому партыі трэба праверыць работу райземаддзела, што партыйнай арганізацыі трэба, не трацячы ні адной мінуты, моцна ўзяцца за гэту важнейшую галіну калгаснай гаспадаркі.

Л. НІР.

ЯК У МЕНСКУ АРГАНІЗУЕЦЦА ВУЧОБА АКТЫВА

Бюро Менскага гаркома КП(б)Б прыняла рашэнне аб марксісцка-ленінскай вучобе партыйнага актыва, абавязваючае кожнага члена партыі павышаць свой тэарэтычны ўзровень. Не павінна быць ні аднаго члена партыі, які-б ён пост не займаў, не ахвачанага той або іншай формай навучання і самаінавучання. У новым статуце, прынятым 17 з'ездам партыі ўказана, што член партыі абавязан «нястомна працаваць над павышэннем сваёй ідэйнай узброенасці, над усваеннем асноў марксізма-ленінізма, важнейшых палітычных і арганізацыйных рашэнняў партыі і растлумачыць іх беспартыйным масам».

Прайшоўшая чыстка, дзе ўпершыню правяралася палітычная пісьменнасць кожнага члена партыі, паказала, што многія члены партыі і вельмі адказныя работнікі не зусім выразна разбіраліся ў паасобных, нават элементарных пытаннях. Той з членаў партыі, які не ўладае вядомым мінімумам палітычных ведаў, не можа быць членам партыі. Няправільна, аднак, разважаюць паасобныя таварышы, што раз той або іншы член партыі ўладае гэтым мінімумам, то яму ўжо працаваць над сабой не трэба. Такія разважанні не з'яўляюцца партыйнымі.

У Менскай партарганізацыі вучоба зараз ахапіла непараўнальна больш шырокае кола членаў партыі, чым гэта было ў мінулым годзе. Летась навучалася ў рознага роду школах і гуртках 3.860 чал., што складала 38,6 проц. да ўсёй партарганізацыі, у гэтым годзе 5.092 чал., або 60 проц.

Аднак і зараз значная частка партактыва не вучыцца. Калі на некаторых прадпрыемствах дырэктар, сакратар парткома вучыцца, то ў савецкіх установах — наркомы, іх намеснікі і загадчыкі аддзеламі, як правіла, не вучацца, г. зн. не выконваюць патрабаванняў статута партыі. Безумоўна, многія з іх добра разбіраюцца ў пытаннях бягучай палітыкі, у дырэктывах партыі і па ўмовах сваёй работы не заўсёды могуць вучыцца ў існуючых школах і гуртках. Але адно ясна, што і гэтым адказным работнікам неабходна рад пытанняў прапрацаваць больш паглыблена. Аб гэтым з усёй відавочнасцю ўказаў тав. Сталін у сваім дакладзе 17-му з'езду партыі.

[illegible] перажыткі, якія застаюцца ў свядомасці людзей — гаворыць тав. Сталін — не могуць не з'яўляцца спрыяючай глебай для ажыўлення ідэалогіі разбітых антыленінскіх груп у галовах паасобных членаў нашай партыі. Дадайце да гэтага не вельмі высокі тэарэтычны ўзровень большасці членаў нашай партыі, слабую ідэалагічную работу партыйных органаў, загружанасць нашых партыйных работнікаў чыста практычнай работай, адымаючай у іх магчымасць папоўніць свой тэарэтычны багаж, і вы зразумееце, адкуль бярэцца тая блытаніна па радзе пытанняў у галовах паасобных членаў партыі...»

І далей, тав. Сталін указаў на тыя пытанні, па якіх існуе пэўная неяснасць у раду таварышоў, аб пабудове бяскласавага грамадства і класавай барацьбе, аб комунах і арцелях, аб роўнасці, аб ухілах у нацыянальным пытанні і т. д. Чаму-бы таму ці іншаму актывісту, нават «самаму адказнаму», не заняцца такой прапрацоўкай гэтых пытанняў па матэрыялах класікаў марксізма, першакрыніцах і т. д., каб усвоіць іх ва ўсёй глыбіні. Некаторыя з актыва займаюцца самастойна самаінавучаннем. Гэта, зразумела, добра, але вопыт бальшэвіцкай партыі паказвае, што там дзе ёсць арганізаванасць, дысцыпліна, там атрымліваецца значна большы эфект і рэзультаты.

Таму менскі гарком КП(б)Б прапануе такую форму вучобы: кожны актывіст незаймаючыйся у той або іншай школе, гуртку выбірае сабе для прапрацоўкі любое пытанне з класікаў марксізма або бягучае пытанне па свайму жаданню; для гэтага яму ў дапамогу можа быць дан кваліфікаваны прапагандыст, або кансультант як спецыяліст па цікавячых яго пытаннях. У Доме Комасветы будзе падабрана ўся літаратура, якая датычыць гэтай праблемы, арганізаваны кансультацыі і т. д. Да рэчы сказаць, Дом комасветы ператвараецца ў Дом партыйнага актыва. Для таго, каб жаданне вучыцца па такой форме перайшло ў сапраўднасць, неабходна, каб кожны член партыі (актывіст) здаў адпаведны палітычны экзамен па пытанню, якое ён вывучаў, кансультанту, або прапагандысту прымацаванаму да яго. Такая форма залікаў патрабуе ад кожнага комуніста, які-б пост ён не займаў, павышэння тэарытычнага ўзроўню, бо факты паказваюць, што рад комуністаў, раней актыўных, станавіліся пасіўнымі з-за недастатковага павышэння свайго тэарытычнага ўзроўню.

Гэта неабходна не для таго каб займацца нейкім самаўдасканаленнем, вучобай для самога сябе. Павышаць свой палітычны ўзровень неабходна для таго, каб кожны актывіст сапраўды адпавядаў свайму званню, каб ён мог быць прапагандыстам ідэй марксізма-ленінізма ў шырокіх масах, каб ён быў актыўным рэволюцыянерам і свядомым барацьбітом у справе пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

Н. ПАСЮКЕВІЧ.

БЕСКАНТРОЛЬНАСЦЬ ЗРЫВАЕ РАБОТУ СТАНЦЫІ ВІЦЕБСК

[illegible]анцыя Віцебск з месяца ў ме[illegible] не выконвае заданых вымяраль[illegible]ў. Парушаецца графік адпраўлен[illegible] паяздоў, значны прастой ваго[illegible] не выконваецца норма маршру[illegible] і інш.

[illegible]лоўныя прычыны заключаюцца [illegible]м, што метады работы не пера[illegible]ваны, што функцыяналка не лік[illegible]віана, што абязлічка і безадказ[illegible] пануе ва ўсіх звеннях апа[illegible]ра.

[illegible]ытайцеся ў работнікаў ст. Віцебск, хто адказвае за правільнае і [illegible]часовае фармаванне паяздоў. Вам не адкажуць, бо няма адзінай [illegible] асобы. Гэта адказнасць [illegible]зелена між узлавым дыспетчарам, [illegible] дыспетчарам парка, дзяжурным па парку і інш.

[illegible]м займаецца ўзлавы дыспетчар. Ён дае графік работы, дае [illegible]стцыі весткі аб падходзе грузаў, [illegible] весткі дзе, якія вагоны раскіданы па станцыі, правярае (постфгум), ці правільна па раскладу [illegible] паязды і па гэтым яго [illegible]кцыі і канчаюцца. Ён не каман[illegible] руху, ён аператыўна не кіруе [illegible] і своечасовым фармаваннем паяздоў. Узлавы дыспетчар [illegible] фіксатар фактаў—перадачная інстанцыя між старшым дыспетчарам раёна і работнікамі станцыі.

[illegible]сць таксама два дыспетчары ў Любінскім і Арлоўскім парках. Рабай манеўровых паравозаў яны кіруюць праз загадчыкаў манеўрамі. У распараджэнні дыспетчараў ёсць [illegible] тэлефонная сувязь і дыспетчарскі стол, які адлюстроўвае наяўнасць вагонаў у парку на асобных пуцях. Здавалася-б, чаго прасцей пры дапамозе гэтай сувязі аператыўна кіраваць работай кожнага саставіцеля. На справе-ж гэтага няма. Дыспетчар фіксуе толькі факт пасля праведзенай работы саставіцеля. Недарма перасоўка шашак на дыспетчарскім стале з аднаго пуці на другі вельмі часта не адлюстроўвае сапраўднага становішча парку.

Прывядзем толькі адзін факт у пацвярджэнне. 30 студзеня дзяжурны дыспетчар Арлоўскага парка Багаценка накіраваў на 10 пуць галоўнага кандуктара спісваць поезд № 926, а між тым гэты поезд стаяў на 11 пуці. Гэта гаворыць аб тым, што дыспетчар не ведаў, калі і дзе сфарміраван поезд. Не ведаў ён, калі і як сфарміраван быў і поезд № 706. Што-ж з яго за камандзір?

Дыспетчары не ведаюць таксама ці адпавядае фармаванне поезда існуючым правілам спецыялізацыі і маршрутызацыі, а таксама нормам вагі. Уласна кажучы, яны не зацікаўлены гэта ведаць, таму што паводле існуючай сістэмы работы на станцыі яны непасрэдна не кіруюць работай саставіцеляў і не адказваюць за правільнасць фармавання паяздоў. За гэта адказвае тут дзяжурны па парку і спецыяльны станцыйны інжынер па спецыялізацыі і маршрутызацыі. У выніку—дыспетчар толькі глядзіць, каб своечасова [illegible] чаць за якасцю гэтай работы.

Як-жа ажыццяўляе кантроль за якасцю фармавання дзяжурны па парку і інжынер? Дзяжурны дакументальна афармляе поезд у такім-жа саставе, які яму здае дзяжурны дыспетчар. Вось уся яго роля. Кантроль-жа інжынера станцыі заключаецца ў тым, што ён па натурках правярае парадак фармавання поезда і толькі канстатуе правільна ці няправільна складзен поезд. А саставіцель паяздоў, карыстаючыся такой абязлічкай за наглядам, фармальна выконвае работу па складанню паяздоў, дабіваючыся толькі каб хутчэй скласці поезд і больш перапрацаваць вагонаў.

Так выглядзіць функцыяналка, безадказнасць і абязлічка ў фармаванні паяздоў на ст. Віцебск. Займаецца гэтым многа асоб, а толку мала. Недарма адпраўленне таварных паяздоў па раскладу сістэматычна зрываецца, няма ўліку перадаваемых вагонаў з аднаго парку ў другі, а агульны прастой вагонаў значна перавышае нормы. Па гэтай-жа прычыне сталі магчымы выпадкі гублення вагонаў. Вагоны № 458894 і 188575 прасталі два дні і толькі выпадкова былі знойдзены наглядчыкам Каласавым. Такія выпадкі бываюць даволі часта.

Тав. Кагановіч на 17 з'ездзе, гаворачы аб чыгуначным транспарце, падкрэсліў: «У чыгуначнай справе больш чым у якой-небудзь іншай патрэбна аператыўнае кіраўніцтва і праверка выканання тых рашэнняў, якія прыняты». Як-жа ажыццяўляецца аператыўнае кіраўніцтва і праверка выканання сваіх загадаў начальнікам станцыі Віцебск?

Штодзённыя дыспетчарскія даклады, як вядома, з'яўляюцца нядрэннай формай аператыўнага кіраўніцтва работай станцыі і праверкі выканання даных загадаў. Аднак, гэтую форму трэба правільна скарыстаць. Эфект ад дакладаў будзе ў тым выпадку, калі не фармальна, а па-дзелавому іх праводзіць, калі, ускрываючы прычыны, перашкаджаючыя ў рабоце, тут-жа вызначаць шляхі іх знішчэння і аператыўна правяраць выкананне. Але гэтым якраз і не займаюцца на дыспетчарскіх дакладах на станцыі Віцебск. Пакажам гэта на фактах.

30-га студзеня на дыспетчарскім дакладзе было выяўлена, што вагон № 442689 не быў размечан. Гэта сарвала работу. Вінаваты астаўся невядомым. Трэба было выкрыць яго. І вось начальнік станцыі прапануе дыспетчару Багданаву выявіць вінаватага і далажыць аб гэтым на чарговым дакладзе. 31-га-ж начальнік станцыі Комель, як відаць, забыў аб сваім загадзе і не праверыў яго выкананне. Так і забыліся аб вінаватым у неразмечанні вагона № 442689.

16-га студзеня начальнік станцыі прапанаваў інжынеру Паўлючэнка выправіць дыспетчарскую зводку ў парку «В» і правесці інструктаж з дыспетчарамі. Аб выкананні гэтага было прапанавана далажыць 20-га студзеня на дыспетчарскім дакладзе. Так было прапанавана, але назаўтра і аб гэтым забыліся...

Дзе-ж тут барацьба камандзіра за дысцыпліну, за выкананне сваіх загадаў, за выразнасць у рабоце, за цвёрды парадак і адказнасць?

Яшчэ адзін яркі факт абязлічкі і безадказнасці. Для стымулявання спецыялізацыі і маршрутызацыі паяздоў павінна практыкавацца прэміраванне саставіцельскіх брыгад. Павінна, але на станцыі Віцебск не праводзіцца. Хто адмяніў гэту сістэму аплаты—нікому невядома. Між тым, гэта прыводзіць да таго, што саставіцелі паяздоў зусім не зацікаўлены ў правільным складанні іх, яны стараюцца больш перапрацаваць вагонаў, не лічачыся з якасцю гэтай работы. Зусім натуральна, што ўсе гэтыя з'явішчы ёсць просты рэзультат існуючай сістэмы безадказнасці, абязлічкі, парушэння адзінаначалля, а гэта ў сваю чаргу цягне ўніз работу станцыі.

На станцыі Віцебск працуюць старымі канцылярска-бюракратычнымі метадамі. «Пры функцыяналцы, выклікаючай абязлічку, нельга паставіць выразнага, аператыўнага кіраўніцтва, нельга дабіцца строгай асабістай адказнасці, а значыцца — нельга забяспечыць сістэматычнай і пільнай праверкі выканання». (Кагановіч). Задача заключаецца ў тым, каб на аснове ажыццяўлення чэрвеньскіх пастаноў ЦК і СНК, на аснове гістарычных пастаноў XVII з'езда ВКП(б) сапраўды па-бальшэвіцку перабудавацца, ліквідаваць функцыяналку, безадказнасць і абязлічку ў кіраўніцтве, умацаваць адзінаначалле і падняць жалезную пралетарскую дысцыпліну.

Брыгада «Звязды» і палітаддзела чыг. раёна:
УСЦІНОВІЧ, Е. СЕМАШКА, Р. ПРАЛЕТАРСКІ.

БЕЗАДКАЗНЫЯ ЛЮДЗІ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»).

Кіраўніцтва 5 эксплаатацыйнага раёна Заходніх чыгунак ігнаруе пастанову СНК СССР аб першачарговай пагрузцы пасеўных матэрыялаў.

18 лютага, напрыклад, раён павінен быў загрузіць пасеўнымі матэрыяламі 12 вагонаў, але не загрузіў ні аднаго. 19 лютага замест 19 вагонаў загружана 11, 24 лютага не выканана [illegible] двух вагонаў насення, а 26 адгружана пасеўных матэрыялаў усяго 2 вагоны супроць 14. Лік не даданых вагонаў пад пасеўныя павялічваецца з дня ў дзень, але гэта не турбуе ні старшага дыспетчэра Іона, ні нач. раёна **Фокіна**.

Асабліва дрэнна абстаіць справа з падачай вагонаў пад пагрузку пасеўных па лінейныя станцыі. З прычыны агіднай работы дыспетчэра **Склярэнка** не былі загружаны насеннем 2 вагоны на ст. Каруваўка і 2 на станцыі Васілевічы.

Не лепш з пагрузкай сельгасмашын. На станцыі Уза ўжо два тыдні стаяць 3 трактары, чакаючы адпраўкі ў Жлобін. 25 лютага на гэтай станцыі былі дзве вольныя платформы, але дыспетчэр забараніў пагружаць трактары.

Кіраўніцтва дыспетчэрскага апарата ў асобе Іона праяўляе поўную недаацэнку своечасовай адгрузкі пасеўных грузаў. Ён заяўляе: «Пасеўныя грузы — гэта ўнутраныя перавозкі і турбавацца асабліва няма чаго». Гэтыя факты кажуць аб адсутнасці пачуцця адказнасці кіраўнікоў раёна за несвоечасовую пагрузку пасеўных. Яны гавораць аб тым, што на адказным участку сядзяць безадказныя людзі.

Ф. П.

ХЛЕБАЗАКУПКІ

У СПАДЗЯВАННІ НА САМАЦЁК

Невялічкая цесная крама адкрылася нядаўна на базарным плацы ў Чавусах. Цяжка назваць яе крамай. Гэта хутчэй маленькі непрыкметны ларок, які ні чым не адрозніваецца ад іншых ларкоў райспажыўсаюза. Няма нават шыльды на дзвярах. Гэты ларок—хлебазакупачны пункт Чавускага гарпо.

Цэлымі днямі сумуе прадаўшчыца (яна-ж прыёмшчыца зярна), чакаючы, пакуль хто-небудзь прыдзе ў ларок і прадасць свой хлеб. Гэты, з дазволу сказаць, хлебазакупачны пункт закупае ў дзень не больш 30 кг. зярна.

Што датычыць сельпо на месцах, то там справы яшчэ горшыя. Дзедпеўскае і Пуцькаўскае сельпо да 15 лютага не закупілі ні аднаго кілограма хлеба.

Дзе прычыны нізкіх тэмпаў закупак хлеба ў Чавускім раёне?

У першую чаргу прычыны трэба шукаць у зусім слабай масава-палітычнай рабоце.

РК і РВК абмежаваліся толькі тым, што спусцілі агульную дырэктыву аб закупках і на гэтым супакоіліся. Ніхто не правярае, як ажыццяўляецца гэтая дырэктыва. А многія работнікі на месцах яўна недаацэньваюць значэнне гэтага ўчастку. Так старшыня Жаліўскага сельсовета проста заявіў: «закупкі хлеба не мая справа, няхай сельпо займаецца масавай работай».

Другая прычына слабага ходу закупак—гэта дрэнная практычная работа кааперацыйнай сістэмы. Многія сельпо зусім не падрыхтаваліся да закупак. У Хацетаўскім сельсовеце ў калгаснікаў не прымалі зярно, бо сельпо не падрыхтавала склада, які быў загружан розным хламам.

Няўменне арганізаваць культурны гандаль, зацікавіць прадаўца хлеба добрым асартыментам, высокай якасцю тавара—вось што б'е па тэмпах закупак. Сапраўды, што прапануюць прадаўцам хлеба крамы сельпо?

Крамы завалены жаночымі галошамі на французскіх каблуках. Магілеўская база Белкаапсаюза шчодра «ўзнагародзіла» Чавускі раён такімі галошамі—на 11 тыс. руб. Яны ляжаць без руху і замарожваюць таваразварот.

На 39 тыс. руб. ляжыць мануфактуры. Але якая гэта мануфактура! Лепш за ўсё аб яе якасці гаворыць той факт, што пасля таго, як яна праляжала больш месяца на складзе, яе прыйшлося рабрыраваць, таксама як і галошы з французскімі каблукамі.

У той-жа час сапраўды ходкіх тавараў, як валёнкі, махорка, эмаліраванае начынне, сода, цвікі і інш. у крамах няма.

У радзе сельспажыўтаварыстваў дапушчана разбазарванне фондаў стымулявання закупак. Самулкаўскае сельпо разбазарыла 700 пачак махоркі, цвікі, галошы, мануфактуру. Тавары раздаваны па запіскам старшыні сельпо КАЯБА.

Самацёкам хлеба не закупіш. Патрабуецца карэнная змена «метадаў» работы чавускіх арганізацый.

С. Т.

Чавусы.

ЧАМУ ХЛЕБ ПЛЫВЕ НА РЫНАК?

БЫХАЎ. (Спецкор «Звязды»). 800 тон хлеба абавязалася закупіць спажывецкая кааперацыя Быхаўскага раёна. Для такога вялікага раёна, як Быхаўшчына, дзе ў мінулым годзе быў зняты з палёў высокі ўраджай, дзе калгаснікі і аднаасобнікі маюць значныя лішкі таварнага хлеба, гэтая лічба—не вялікая. Старшыня райсаюза тав. **РАЯК** так і заявіў: «Мы наша невялікае абавязацельства можам выканаць без націжак».

Але ці азначае гэта, што закупкі могуць быць праведзены без разгортвання арганізацыйна-масавай работы? Зразумела, не. Аднак, быхаўскія арганізацыі пашлі па шляху самацёку. У выніку да 1 сакавіка яны закупілі толькі 3,4 проц. той колькасці хлеба, якую [illegible].

Старшыня райсаюза тав. **РАЯК** і ўпаўнаважаны па закупках тав. **ДЗАРАКО** часта наведваюць рынак і дзівяцца: «прыязджаюць дзесяткі фурманак, гружаных хлебам, а на склады кааперацыі мала хто вязе».

Ды калі-б і калгаснік павёз хлеб на пункт, ён не мог бы знайсці яго. Нідзе няма ні шыльды, ні аб'явы аб тым, дзе прымаецца хлеб, дзе калгаснікі могуць атрымаць промтавары за прададзены хлеб. Аб культурным абслугоўванні [illegible] хлеб.

Большасць крам у сельсаветах да апошняга часу не ведала [illegible] атаварвання. Многія крамы [illegible] 4 і 5 дзён закрыты на замок [illegible] калгаснікі і аднаасобнікі, якія [illegible] зяць хлеб, былі прымушаны [illegible] нуцца назад (Кускаўскае сельпо [illegible] крамнік Лізункоў, Латышскае [illegible] нія—крамнік Міжвельд).

Асартымент і якасць тавараў, прысланых для стымулявання закупак, нездавальняючыя. Прыбылі валёнкі—большая частка іх [illegible] выя, не парныя. Калгаснікі, я[illegible] шукаюць валёнак (а такіх [illegible] шмат), не бяруць іх з-за [illegible] якасці. У крамах сельпо [illegible] на рыначных выраблаў [illegible] зы. За гэтымі таварамі [illegible] едуць у іншыя раёны. [illegible] райсаюза т. Раяк атрымаў [illegible] куп тавараў стымулявання [illegible] скарыстаў на закупку [illegible].

Райком і РВК [illegible] тым, што прынялі «ра[illegible]» залюцыю, у якой ва ўс[illegible] скланяюць слова «ма[illegible]».

М. ТЭЙФ

„ВОЛЬПОНА"

ЯЎРЭЙСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР БЕЛАРУСІ

Поспех «Бацькаўшчыны» ў першым БДТ, «Рэкрут» і «Вальпона» ў ДЯТБ бясспрэчна даказвае, што асноўныя вядучыя тэатры БССР выходзяць на шырокую дарогу творчых перамог.

«Вальпона» і «Рэкрут» — два ўдалыя спектаклі — даказваюць, што тэатр паглыбляе сваю творчую работу, тым самым дапамагаючы ідэйна-мастацкаму росту сваіх акторскіх кадраў.

Малады, талантлівы рэжысер і драматург тав. Галаўчынер пастаноўкай «Вальпона» даказаў, што пасля доўгіх пошукаў, часамі няўдалых спроб, ён знайшоў правільны шлях для выяўлення сваёй багатай тэатральнай культуры. Ён паказаў і верны падыход да класічнай спадчыны.

Ці правільны выбар п'есы «Вальпона»? Ці правільна яна рэжысерскі аналізавана і акторскі выяўлена? Нельга адказаць на гэтыя пытанні, не закранаючы хоць-бы ў самых кароткіх рысах аўтара п'есы, англійскага драматурга Бен Джонсана і яго эпохі.

***

Эпоха Бен Джонсана (1572—1637 г.г.) гэта перыяд найбольшага росквіту гандлёвай буржуазіі. На фоне гэтага перыяда вырастаюць дзве магутныя фігуры англійскай драматургіі — Бен Джонсан і Шэкспір.

У сваіх асноўных творах («Эпісін», «Алімік», «Варфаламееўская ярмарка», «Вальпона») Бен Джонсан свядома выкрывае сваю творчасць ад усякіх феадальных прадстаўленняў і традыцый.

У пераможным ходзе капіталізма ён бачыў таксама і адваротны бок. Характар рэзультаты буржуазнай канкурэнцыі здаваліся яму агіднымі. Ён ялага высмейваў гэтых вольпус (лісіц — адсюль і назва Вальпона), для якіх золата, прагавітасць да нажывы — аснова жыцця. Але Бен Джонсан не падняўся вышэй таго класа, сярод якога ён жывіўся. Усё было-б добра, калі-б не гэтыя пароксі.

П'еса «Вальпона» з'яўляецца выдатнай мастацкай ілюстрацыяй да наступных слоў Маркса: «Усюды, дзе буржуазія дасягнула панавання, яна зруйнавала ўсе феадальныя, патрыярхальныя, ідылічныя адносіны. Бязлітасна разарвала яна стракатыя феадальныя ніці, звязваўшыя чалавека з яго спадчыннымі павялічелямі, не пакінула паміж людзьмі ніякай сувязі, апрача голага інтарэса бессардэчнага чыстагана. У халоднай вадзе эгаістычнага разліку патапіла яна свяшчэнны парыў набожнай летуценнасці, рыцарскага натхнення і мяшчанскай сантыментальнасці».

Гэту цытату Маркса мы можам у жывых яркіх фарбах і незабыўных вобразах убачыць на сцэне Яўдзяржтэатра. Такім чынам, выбар п'есы верны і ўдалы.

Але ці мог тэатр паказаць п'есу ў такім відзе, у якім яна была паказана ў «Глобусе» ў 1606 годзе? Гэта быў-бы цікавы тэатральна-акадэмічны вопыт, але не спектакль, патрэбны нам.

Бен Джонсан прадстаўнікоў усіх соцыяльных груп пранізвае адной ідэяй — шалёная прагавітасць. Вальпона і Моска — людзі аднолькавых імкненняў. Усе машэннікі, усе прахвосты. І п'еса канчаецца тым, што амаль усіх персанажаў саджаюць у турму.

Тав. **Галаўчынер**, не парушыўшы асноўных ліній у характарыстыцы дзейных асоб, данай Бен Джонсанам, прарабіў найбольш складаную аперацыю з вобразам Москі. Асноўныя вобразы ў п'есе гэта Вальпона, Моска, Карбачыо, Карвіно, Вальторэ (імёны гэтыя ўзяты з свету жывёлы, што вельмі характэрна для сатырычнай мыслі Бен Джонсана). Цэнтральныя вобразы — Моска і Вальпона.

У Бен Джонсана Моска мала чым адрозніваецца ад Вальпона. Гэта той-жа машэннік, толькі маштабам меншы. Ён і Вальпона нясуць пакаранне за ўсе свае ўчынкі. Зразумела, Бен Джонсан не ўтойвае антаганізма паміж гэтымі двума цэнтральнымі персанажамі. Моска — гэта плебей, раб. Але ён таксама цягнецца да золата Вальпона. І калі яго спробы церпяць няўдачу, ён і Вальпона пападаюць у рукі правасуддзя, і такім чынам, добрачыннасць перамагла. І так, паводле Бен Джонсана капіталізм добры, яго толькі псуюць нягоднікі, дрэнныя, прагавітыя купцы.

Зразумела, тав. Галаўчынер не мог глядзець на Моску вачыма Бен Джонсана. Гэта было-б у корані няверна і мастацкі фальшыва. Класавы антаганізм, канфлікт паміж панам і яго слугай паступова ператвараецца ў стрыжань п'есы. Рэжысер тав. Галаўчынер вызваляе Моску ад машэнніцкіх рыс. Ён яго ператварае ў вартага працаўніка.

Вальпона — хітрая ліса, тып купца-пірата, вельмі пашыранага ў той час. Ён мніма хворы, каб надзеямі на яго спадчыну выманьваць грошы і каштоўнасці. Яго мэта — ашукаць і задушыць. Для гэтага ўсе шляхі добрыя. Ён сам, урэшце, становіцца ахвярай свайго нястрыманага азарта. Ён так ап'янён не столькі золатам, колькі метадамі яго здабывання і ў гэтым азарце не заўважае ўзрастаючай сілы Москі.

Галоўны тыпаж п'есы паказан у добра прадуманай рэжысерскай кампазіцыі. Спектакль разбіт на тры акты. У ім строга захаван прынцып нарастання дзеяння. Няма чаго і гаварыць, што выдатны майстар пабудовы драмы Бен Джонсан даў рэжысеру для гэтага вялікую магчымасць.

Тав. Галаўчынер упікнуў раду небяспек. Гэта перш за ўсё небяспека экзотыкі, танных тэатральных эфектаў, трукаўства і т. д. Асноўны лейт-матыў спектакля — разгорнутая акторская ігра, у якой знадворны дынамічны вобраз актора памнажаецца на ўнутраную, псіхалагічную, калі можна так сказаць, змену фарбаў.

Удалы ў цэлым рэжысерскі мантаж спектакля «Вальпона» мае, аднак, і рад шурпатасцяў. Пры агульнай лёгкасці, я сказаў-бы ажурнасці спектакля, рад момантаў яго абцяжвае. Першы акт празмерна расцягнут. Такі, напрыклад, эпізод як пагоня Карбачыо з качаргой, не толькі лішні, але разбівае складаную сюжэтную лінію спектакля. Акторскае слова часамі не даходзіць да гледача. У многіх актораў проста дрэнная дыкцыя. У спектаклі залішнія шум і мітусня (суд, трэці акт).

У адным выпадку рэжысер усё-ж з'явіўся ахвярай пагоні за эфектам. Гэта прыход Вальпона на суд са сваімі слугамі, якія насуць, як святыя рэліквіі, шкатулкі з каштоўнасцямі свайго пана.

Далей, рэжысер не аслабаніў славеснага матэрыяла ад парнаграфічнага налёту. Як-бы ні спасылаліся на тэкст Бен Джонсана, на норавы той эпохі і т. д., рэжысер павінен памятаць, што спектакль разыгрываецца не ў 1606 годзе ў тэатры «Глобус».

За вылікам гэтых мінусаў, тав. Галаўчынер пабудаваў спектакль, які, мы ўпэўнены, доўга не сойдзе са сцэны тэатр. Рэжысерскі чарцёж ператварыўся, дзякуючы выдатнай акторскай ігры, у яркую тэатральную карціну. Рад актораў удала ажыццёвілі замысел рэжысера. Акторы Яўрэйскага дзяржаўнага тэатра будуць расці і вучыцца на гэтым спектаклі.

***

Актор **Рутштэйн**, стварыўшы ў тэатры стракатую галерэю вобразаў, выступае ў гэтым спектаклі ў ролі Вальпона. У яго ігры ёсць яшчэ не зжыты да канца псеўда-тэатральны пафас, налёт «дэманізма», рытарычнасць. Роўная, добра прадуманая ігра Вальпона месцамі парушаецца раскатамі «дэманічнага грома». Скупыя рухі і стрыманыя інтанацыі зрабілі-б вобраз Вальпона больш праўдзівым. Але асноўны стрыжань сваёй ролі актор Рутштэйн моцна трымае. Ён паступова як-бы разгортвае перад намі альбом гнусных пабуджэнняў і ўчынкаў Вальпона. Рутштэйн вядзе свой вобраз к яго трагічнаму канцу, але не заўсёды разлічвае эфект выпускаемага акторскага зарада. Момант узрыву яго радасці пасля суда, калі ён бяжыць па сцэне, згінаючы сваю фігуру і паціраючы рукі, найбольш востры і бліскучы. Тут глыбокі сарказм актора.

Проста незабыўным з'яўляецца фінал: Вальпона, сцяўшы зубы і кулакі, садзіцца на яшчык, дзе схаваны яго грошы. Тут актор як-бы ў адзін камяк сабраў **усю** сутнасць свайго вобраза.

Актор **Сокал** у спектаклі «Вальпона» выступае першы раз у вялікай, адказнай, вельмі цяжкай ролі. Ён грае слугу Вальпона — Моску. Сокал яшчэ да «Вальпона» стаў буйнай творчай адзінкай у Яўдзяржтэатры. Ён малады, але безумоўна таленавіты майстар, стараецца мінімальнымі сродкамі дабіцца максімальных рэзультатаў. У ролі Моска актор Сокал меў аграмадны плацдарм для выяўлення свайго накопленага вопыта.

У вобразе Москі змагаюцца два элементы: гэта гарэзнік і «філосаф». Сокал захаваў роўнавагу паміж гэтымі проціолеглымі пачаткамі. У сцэне Карбачыо ў сваім выдатным маналогу аб грошах гэтыя два моманты ўдала сутыкаюцца, і мы бачым тут Моску, які смехам і задорнай песенькай стыкае ілбамі двух працаўнікаў. У яго выкрыках: «грошы! грошы!», за якімі апускаецца заслона другога акта, мы адчуваем ужо не бяскрыўдны жарт, а глыбокі соцыяльны сарказм, трагічны пратэст. Тут, у канцы другога акта ў лічаных мінутах прабывання Москі на сцэне, Сокал падымае на аграмадную мастацкую вышыню свой вобраз. Мы тут адчуваем сілу Москі, але гэта трагічная сіла, асуджаная пакуль на пагібель.

У трэцім акце, дзе Вальпона прыдумляе свой апошні трук, стаўшы для яго ракавым, лінія акторскай ігры Сокала ідэйна больш завастраецца. Але сцэнічная пляцоўка авалодвацца Сокалам не без некаторых прарываў. Калі гаспадар падпісвае сваёй уласнай рукой свабоду Моску, ён спакойна прачытвае гэты дакумент і прыступае да выканання чарговага загада Вальпона. Дзе яго радасць? Дзе агаленая прагавітасць раба, атрымаўшага свабоду? Мы гэтага не бачым. Далей: калі ўся кампанія сцяжальнікаў прыходзіць за спадчынай і пачынаецца развязка інтрыгі, мы амаль не бачым Моску, ён фактычна знікае. Жарт Вальпона з ператварэннем Москі ў яго наследоўца, Сокал толькі к самаму канцу, амаль перад самым апусканнем заслоны скарыстоўвае для разгорнутай радаснай ігры. Але, не гледзячы на рад слабых момантаў у ігры, Сокал стварыў незабыўную фігуру Москі, якая ўвесь час трымае гледача ў напружаным стане.

Актор **Трэпель** у ролі 75-гадовага ліхвяра Карбачыо яшчэ раз пацвердзіў, што ў ім закладзена літаральна невычарпальная крыніца творчай энергіі. Але тут-жа трэба адзначыць асноўны мінус актора Трэпеля — гэта яго празмернае захапленне творчымі разведкамі на сцэне ў часе ігры. Калі прасачыць за ігрой Трэпеля на працягу раду спектакляў, кідаюцца ў вочы яго пошукі. Ён то прымае, то адкідвае той ці іншы прыём. Часамі гэта пераходзіць у знаходжанне якіх-небудзь штучак і фокусаў.

Трэпель стварыў глыбока трагічны вобраз Карбачыо, але гэта той трагізм, які, сустракаючыся з халодным накроўем і свядомасцю актора, выклікае безупынны рогат у гледача. Грымам, прыёмам трымання галавы і ўсёй фігурай, напоўненай едкасцю і атрутай, Карбачыо нагадвае нешта звераподобнае. Але Трэпель павінен вызваліцца ад адной фальшывай ноткі ў ігры. Гэта — ілжывы пафас пры відзе золата. Гэта-ж стары ліхвяр, праз рукі якога прайшла незлічоная колькасць каштоўнасцяй. Чым-жа вытлумачыць яго падкрэсленае пачуццё здзіўлення, калі ён бачыць залаты ланцужок Магдаліны?

Таксама незразумела чаму гэты стары драпежнік, бачыўшы віды і безумоўна шмат раз меўшы справу з судом, ператвараецца на судзе ў беспамоцнае дзіця, для якога адвакат Вальторэ грае ролю суфлёра. Гэта няверна і фальшыва.

Актор **Ямпольскі** выступае ў спектаклі ў ролі купца Карвіно. Пасля невялікіх, але вельмі ўдалых і выпуклых работ Ямпольскага у «Партызанах» (фельдфебель) і «Рэкрут» (дэр штот нар), вобраз Карвіно безумоўна буйнае дасягненне. Вопыт створаных двух вышэйназваных роляў Ямпольскі пераключае для стварэння новага вобраза, з зусім новым соцыяльным і нацыянальным каларытам.

Актор **Рывін** у ролі адваката Вальторэ меў магчымасць стварыць вобраз з вялікай ідэйна-мастацкай нагрузкай. Гэта абагульнены тып буржуазнага адваката. Паводле слоў Москі—Вальторэ дурань і хітрун адначасова. З гэтай сціслай і далёка няпоўнай характарыстыкі Рывін узяў найбольш лёгкую для актора выйгрышную частку — гэта дурань. Такім чынам атрымаўся вобраз утрыраваны.

Актор **Герман** у ролі Леонэ стварыў вельмі цікавы тып салдата Венецыянскай буржуазнай рэспублікі. Рэжысерская трактоўка гэтага цікавага персанажа, паводле нашай думкі, некалькі нацягнута. Для Бен Джонсана Леонэ—тып чэснага купца ў ваеннай форме. Леонэ — гэта жывое ўвасабленне яго буржуазнай маралі ў тым някранутым відзе, у якім яе хацеў бачыць геніяльны драматург. І калі Леонэ лае суд, то гэта не таму, што аснова гнілая, а таму, што суд прыкрывае машэнніцтваў і паразітаў.

У апошніх словах Леонэ «я стаміўся, хачу спаць», мы чуем сціслую канцоўку, поўную з'едлівай вострай іроніі, якая з'яўляецца фактычным дэвізам гэтага трагічнага вобраза. Актор Герман, паказаўшы рад вобразаў, якія ў большасці выпадкаў адзначаюцца заўсёды сваёй фізічнай крэпасцю і разам з тым унутранымі пабуджэннямі, як-бы сабраў, сканцэнтраваў гэтыя асаблівасці ў сваёй апошняй рабоце над вобразам Леонэ.

Актрыса **Юдэс Аронскыкай** стварыла ў ролі Каломбы бліскучы партрэт жанчыны, якая рвецца з пут архаічнага быту. Яе вобраз — жывая, поўная яркіх фарбаў ілюстрацыя да жанчын Дэкамерона. Падпарадкуючыся бацькаўскай волі, Каломба сышлася з чужым для яе чалавекам. Яе адзіная радасць—доўга аставацца ля вакенца. Актрыса Аронскыкай, стварыўшая ў тэатры стракатую галерэю вобразаў, пранікнутых здаровым светаадчуваннем, як-бы гэтым самым намагнічала свой апошні вобраз, вытрусіўшы з яго меладраматызм. Ад вобраза «Рывеля» зысе («Кэсрылаўка») да Каломбы —гэта аграмадны творчы шлях актрысы Аронскыкай.

Куртызанка Магдаліна ў выкананні актрысы **Вольпінай** павінна быць прастытуткай «вышэйшага ранга». Гэта тып жанчыны авантурысткі, якая ўмее тонка выграцаванымі прыёмамі інтрыгаваць, ублытацца і зарабляць. Гэта, карацей, Вальпона ў спадніцы. А[illegible] піна паказвае свой вобраз [illegible] сумай ідэйна-мастацкіх [illegible] цівых яму, а абмяжоўваецца вонкавым абаяннем, мілым ласкальным галаском, лёгкай хітрасцю і бестурботнасцю. У ролі куртызанкі Магдаліны тав. Вольпіна вернае [illegible] вельмі цікавы і арыгінальны вобраз, які безумоўна пакажа сябе ў рэзультаце далейшай работы.

***

У афармленні «Вальпона» мастаком **Шыфрыным** глядач адчувае эпоху і асяроддзішча. Гэта [illegible]. Але ёсць і мінус у рабоце [illegible] Шыфрына. Няма дынамізма, няма актыўных адносін мастака да свайго аб'екта. Што адзначаюць [illegible] фігуры, якія стаяць ззаду суда? На гэта неспакушаны глядач затрудніцца даць адказ. Мастак хацеў фігурамі Феміды і Фартуны агаліць суд. Але гэта не дайшло. Другі прыклад: стол Вальпона ўся пакрыта [illegible] тамі. Мастак хацеў тут падкрэсліць парыў Вальпона, яго мэту. [illegible] **Ілюстрацыя** да таго-ж даволі цяжкая. Тут няма вострай мыслі. Такім чынам работу тав. Шыфрына нельга лічыць закончанай.

Гаворачы аб музычным афармленні спектакля тав. Цікоцкім, трэба адзначыць наступны прыемны момант: тав. Галаўчынер запрасіў для гэтай адказнай работы ўдумлівага і вельмі сур'ёзнага музычнага майстра Беларусі. Гаворачы аб кампазітары тав. Цікоцкім, нам хочацца адзначыць два выключна яркія [illegible] ты ў яго музычнай рабоце для «Вальпона» — гэта дзве песенькі Москі: у канцы першага акта («Заварыў я кашу») і у [illegible] акта («Свет фальшывы»). Калі першая песенька ідзе заўсёды пад гром апладысментаў, то гэта рэзультат не толькі добрай ігры Сокала, але і майстэрства Цікоцкага. Але [illegible] усё-ж здаецца, што тав. Цікоцкі не скарыстаў поўнасцю тых аграмадных магчымасцяй, якія закладзены ў п'есе для шырокай музычнай нагрузкі. Тав. Галаўчынер некалькі звязаў рукі кампазітара, баючыся вялікай музычнай нагрузкі.

Падвёўшы вынікі ўсёй работы Яўдзяржтэатра над «Вальпона», можна зрабіць наступныя вывады: тэатр яшчэ больш цесна звязаўся з масавым рабочым гледачом: спектакль «Вальпона» сведчыць аб далейшым росце маладога, таленавітага рэжысера Галаўчынера і ўсяго акторскага ансамбля; Яўдзяржтэатр, меўшы буйны поспех на ўсесаюзнай алімпіядзе, пасля некаторага перадышкі зноў выходзіць на шырокі творчы шлях.

ПАВЕДАМЛЕННЕ УРАДАВАЙ КАМІСІІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ ДАПАМОГІ ЧЭЛЮСКІНЦАМ

27 і 28 лютага, а таксама 1-га і 2-га сакавіка надвор'е было неспрыяльнае для палётаў. З Уэлена паведамляюць па радыё, што 3-га сакавіка самалёт «АНТ-4» павінен быў вылецець у лагер т. ШМІДТА, але пацвярджэнняў аб вылеце пакуль не паступіла. Як відаць, і на гэты раз вылет затрымаўся з-за пургі.

Палажэнне лагера на 2-е сакавіка—шырыня 68 гр. 25 мін., даўжыня 172 гр. 53 мін. Адбываецца павольны дрэйф на паўднёвы захад (за 27-28 лютага льдзіна, на якой размешчан лагер т. Шмідта, прасунулася на 2 з пал.—3 км. на паўднёвы захад).

У лагеры ўсё добра.

Як ужо паведамлялася, параход «Смаленск» 28 лютага з 7 самалётамі адыйшоў ад Владзівастока, а параход «Сталінград» з двума самалётамі ў той-жа дзень адчаліў ад Петрапаўлаўска-на-Камчатцы. Згодна апошніх даных, «Сталінград» дасягнуў вострава Олютароўскага пры спрыяльных умовах надвор'я і пайшоў далей на поўнач. У бліжэйшыя дні намечан адыход трэцяга парахода з Владзівастока.

На выпадак, калі аперацыі па выратаванню экспедыцыі тав. Шмідта зацягнуцца, спешна рамантуюцца ледакол «Красін» і ледарэз «Літке». Ленінградскія бальшавікі абавязаліся адрамантаваць параход «Красін» за адзін месяц. Калі аперацыі па выратаванню зоймуць доўгі час, «Красін» зможа быць надзвычай карысным.

Урадавай камісіяй даручана паўпрэду СССР у Амерыцы т. ТРАЯНОЎСКАМУ і вядомаму палярніку т. УШАКОВУ, ужо прыбыўшаму ў Нью-Іорк, разам з лётчыкамі т. Леванеўскім і Слепнёвым, высвятліць становішча лётных рэсурсаў на Алясцы амерыканскага таварыства паветраных зносін «Панамерыкен эйруэйс» і спосабы скарыстання авія-сродкаў гэтага таварыства.

Старшыня камісіі
В. КУЙБЫШЭЎ.

ТЭЛЕГРАМА ЭКІПАЖА ПАРАХОДА „СТАЛІНГРАД“ тав. КУЙБЫШЭВУ

Заслухаўшы паведамленне тав. Лук'янава аб катастрафічным становішчы чэлюскінцаў і задачах, якія стаяць перад маракамі парахода «Сталінград», ударны параход «Сталінград» запэўнівае Урадавую камісію па арганізацыі дапамогі чэлюскінцам, што ўсе задачы, ускладзеныя на нас, будуць выкананы з гонарам, таксама як быў выканан першы ў гісторыі савецкага флота зімні рэйс па свабоджэнню Заходняга ўзбярэжжа Камчаткі.

Экіпаж парахода «Сталінград».

НОВАЕ ДАСЯГНЕННЕ СОВЕЦКАЙ АВІЯТЭХНІКІ

МАСКВА, 4 (БЕЛТА). «Известия» паведамляюць, што ЦАГІ закончыў пабудову новага двухмеснага совецкага аўтажыра «А-6».

«А-6» мае ў адрозненне ад звычайных самалётаў так званы ра[...]ны вялікі гарызантальны [...] памеры якога дасягаюць 11 [...] вінт забяспечвае аўтажы[...] выдатных якасцяй—ён не патрабуе спецыяльна падрыхтаваных пасадачных пляцовак, яго пасадачная хуткасць набліжаецца да нуля.

Аўтажыр можа рабіць крутыя спускі з прабегам (пасля пасадкі) на зямлі не больш 5-10 метраў. Максімальная хуткасць аўтажыра —142 км у гадзіну, мінімальная —53 км.

ВЯЗНІ ЛУЦКАГА ЗАСЦЕНКА ПЕРАД СУДОМ

Кат Ткачук—у ролі сведкі

ВАРШАВА, 3 сакавіка. (БЕЛТА). Луцкі працэс супроць 57 чалавек па абвінавачванню ў прыналежнасці да компартыі Заходняй Украіны прадаўжаецца. Толькі цяпер, пасля 3-гадовага турэмнага зняволення, падсудныя-вязні прагрымеўшага свой час на ўвесь свет луцкага засценка атрымалі магчымасць [...] заявіць аб сярэдневяко[...] [...]ах вядзення следства і [...] якім яны падпадалі. [...]энзурныя справаздачы [...] карціну выключна [...]феры, якая пануе ў [...] [...]к падсудныя пачына[...] аб сваіх перажыван[...] луцкай палітычнай [...] пазбаўляюць слова, [...]ы да строгай ізаля[...] значыў некалькі выпадкаў масавых салідарных дэманстрацый усіх падсудных.

З'яўленне ўчора ў зале суда ў якасці сведкі асабліва выдатнага сваімі зверскімі дзеяннямі каталіцэйскага Ткачука выклікала ўзрыў абурэння на лавах падсудных. Калі старшыня заявіў аб пакаранні некалькіх падсудных за дэманстрацыю строгай ізаляцыяй, астатнія падсудныя ўсталі і заявілі, што яны поўнасцю далучаюцца да выступленняў пакараных таварышоў.

Адвакаты задаюць сведку пытанні адносна ўжывання ім катаванняў у часе допыта.

Старшыня адхіляе рад пытанняў. Працэс зацягнецца яшчэ надоўга. Суд заслухаў 30 сведак, астаецца яшчэ дапытаць 100 сведак.

Юныя таленты

Злева направа: вучні музтэхнікума — скрыпач Самуіл АСНОВІЧ, віяланчэліст Сёма РЭГЕНБОГЕН, скрыпач Грыша АСНОВІЧ.

У габінет дырэктара кансерваторыі тав. ПРЫСА прышоў стары рабочы—комуніст А. РЭГЕНБОГЕН. Калі гутарка зайшла пра сына, Рэгенбоген усміхаецца цёплай усмешкай і ў вачах яго мільгаціць радасная бацькаўская гордасць:

— Мой Сёма, а яму толькі 8 год, учора здаў выкладчыку першую частку санаты Ромберга... Ён даўно ўжо іграе чацвёрты канцэрт Гольтармана.

Стары рабочы, дзякуючы свайму талантліваму хлопчыку, аднаму з лепшых вучняў музтэхнікума, пачынае разбірацца ў складаных музычных тэрмінах, знаёміцца з творамі вялікіх музыкаў.

— Я сам крыху іграю, — кажа Рэгенбоген, — і іншы раз хочацца дапамагчы яму, ды куды там!

— Ну, ну, ты толькі не дапамагай тав. Рэгенбоген, — смяецца Прыс, а то сапсуеш хлапца!

— Не, я толькі так...

У дзяржаўным музычным тэхнікуме, побач з СЁМАЙ РЭГЕНБОГЕНАМ, вучыцца шмат надзвычай здольных юных музыкаў, на ігры якіх ужо зараз ляжыць пячатка майстэрства. Большасць іх — дзеці, узростам 8-12 і нават менш год.

МІША ІОНТАЎ—8 год. Ён вучыцца па класу скрыпкі ў педагога Жыва. Ужо іграе канцэрт Вівальдзі, «Гавот» Гасека. Міша Іонтаў не раз выступаў па радыё і на вечарах у кансерваторыі.

ІЛЬЮША АДЛІВАНКІН вучыцца па класу скрыпкі ў педагога Бяссмертнага. Ён іграе канцэрт Родэ № 8 і шмат іншых складанейшых рэчаў. Ільюша Адліванкіна ведаюць па частых выступленнях на заводзе імя Варашылава, у клубах, у чырвонаармейскіх часцях.

13-гадовы скрыпач С. АСНОВІЧ. Ён іграе з глыбокім разуменнем і высокай тэхнікай канцэрт Шпора, Люлі-Гавот і інш. Яго брат Грыша—9-ці год — іграе канцэрт Аколяй. Ён часты госць на радыё, на вучнёўскіх вечарах, дзе гукі яго скрыпкі прымушаюць здзіўляцца шматлюдныя аўдыторыі.

ЗОЯ САБАЛЕЎСКАЯ—дзяўчынка выключных здольнасцяй. Ёй усяго ПЯЦЬ З ПАЛОВАЙ ГОД. Яе бацька — настаўнік Чэрвеньскай ШКМ. На маленькай самадзельнай скрыпцы Зоя пачала іграць яшчэ з 4-х год.

У наркома асветы тав. ЧАРНУШЭВІЧА ў прысутнасці спецыяльнай экспертнай камісіі: заслужанага артыста рэспублікі тав. Гітгарца, выкладчыкаў дзяржаўнай кансерваторыі тт. Бяссмертнага, Арлова, Германа і Гурэвіка ЮНАЯ СКРЫПАЧКА З ВЯЛІКІМ МАЙСТЭРСТВАМ ВЫКАНАЛА РАД МУЗЫЧНЫХ ТВОРАЎ.

На прыкладзе маленькай Зоі можна яшчэ раз пераканацца ў тым, якой пашанай, клапатлівасцю, усямерным падтрыманнем акружаюцца ў нас, у краіне Советаў, юныя дараванні. Якая надзвычайная ўвага аддаецца ў нас выхаванню дзяцей працоўных.

Адразу-ж пасля экспертызы НК Асветы пастанавіў:

«Дырэктару кансерваторыі тав. Прысу арганізаваць неабходныя ўмовы, забяспечваючыя далейшы рост музычных здольнасцяй і правільнае выхаванне Зоі Сабалеўскай».

Сям'і талантлівай скрыпачкі выдана аднаразовая дапамога ў 400 руб. Яе музычнае выхаванне даручана т. Бяссмертнаму. У час вучобы Зоя будзе атрымліваць персанальную стыпендыю да 350 руб. у месяц. Сям'я Сабалеўскіх пераводзіцца ў Менск.

Летась удзельнікі гарадской школьнай алімпіяды музыкаў, выхаванцы музтэхнікума — Майстэр, Адліванкін, Асновіч — былі прэміяваны пуцёўкамі на лепшыя курорты Крыма, у дамы адпачынку, значнымі сумамі грошай.

У верасні гэтага года на алімпіядзе мастацтва таксама будуць прадстаўлены каля 10 найбольш выдатных юных музыкаў.

Арганізуецца спецыяльнае аддзяленне маладых дараванняў пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Там будуць сабраны самыя талентлівыя дзеці-музыкі. Спецыяльнае выхаванне, асаблівы падыход: улік індывідуальных асаблівасцяй таланта, улік нагрузкі кожнага дзіцяці забяспечаць усе ўмовы для росту і росквіту іх здольнасцяй.

ЮР. ЛЯВОННЫ.

ДА УСІХ ДЭЛЕГАТАЎ З'ЕЗДА НАСТАЎНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

СЁННЯ 5 сакавіка а 10 гадзіне ў Беларускай Акадэміі Навук (Ленінская, 29-35), адбудзецца **нарада прэзідыума Беларускай Акадэміі Навук разам з настаўнікамі-ўдарнікамі** дэлегатамі ўсебеларускага з'езда па пытанню ўцягнення настаўнікаў-ўдарнікаў у навукова-даследчую работу Акадэміі і разгортвання краязнаўчага руху ў раёнах.

Запрашаюцца ўсе дэлегаты з'езда.

Прэзідыум Беларускай Акадэміі Навук

НА З'ЕЗДЗ НАСТАЎНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

Выступіўшы ў спрэчках настаўнік Рагачоўскага раёна тав. **Баркоўскі** падкрэслівае слабую работу НКА ў галіне забеспячэння школ праграмамі.

— Я лічу, — гаворыць тав. Баркоўскі, — што Наркамасвет павінен падумаць, як даць лепшыя праграмы настаўнікам. Возьмем хоць-бы праграму па гісторыі, па геаграфіі, па грамадазнаўству. Мне здаецца, што людзі не думаюць аб гэтай справе, займаюцца ёю абы як. Дрэнна забяспечваемся падручнікамі і вучэбнымі прыладамі. Геаграфічныя карты выпускаюць такія, што на іх няма ні гор, ні рэчак — нічога, а толькі агульная пляма.

Тав. **Крывулін** дзеліцца вопытам правядзення канферэнцыі па камуністычнаму выхаванню вучняў — мы ставілі правядзенне ў жыццё рашэнняў канферэнцыі. Для гэтай мэты мы арганізавалі 9 секцый у школе: дашкольную, піянерскую, палітычную, літаратурную, санітарную і інш. У рабоце канферэнцыі прымалі ўдзел 1500 рабочых-ударнікаў бабруйскага лесакамбіната.

Прадстаўнік Заходняга абласнога камітэта саюза працасветы тав. **Аўстэр** вітаў з'езд ад імя 55-тысячнай арміі працаўнікоў асветы і расказаў аб поспехах, якія настаўніцтва заходняй вобласці мае ў сваёй рабоце.

Тав. Аўстэр прапанаваў з'езду зацвердзіць дагавор на соцспаборніцтва, які заключан паміж настаўніцтвам БССР і Заходняй вобласці.

Член калегіі НКА РСФСР тав. Шацкі паставіў перад дэлегатамі з'езда і асабліва перад НКА БССР рад важных задач.

Тав. Шацкі прапануе весці рашучую барацьбу з адсевам, які асабліва выяўляецца ў школах на трэцім-чацвертым годзе навучання. Гэта з'явішча больш усяго праяўляецца на вёсцы. Галоўнай прычынай адсеву з'яўляецца раскіданасць школ на вялікай адлегласці і слабая арганізацыя падвозкі дзяцей.

— Неабходна весці жорсткую барацьбу з непаспяховасцю. Больш за ўсё адставання наглядаецца на такіх прадметах, як матэматыка і мова. У Маскве, напрыклад, непаспяховасць па мове ў некаторых групах даходзіць да 10 проц.

— Вельмі дрэнна ў нас пастаўлена кіраўніцтва школамі з боку мясцовых аддзелаў нарасветы. Davoлі рэдка хто з загадчыкаў райасветы ведаюць дакладна, што робіцца ў той ці іншай школе.

— Вось быў я, напрыклад, у 2 Менскай ФЗС. У школе холадна, не таму, што ў школе дроў няма, а таму, што напярэдадні быў выхадны дзень, таму не тапілі. Іду ў палітэхнічныя майстэрні. Бачу вельмі добрага майстра, але гэты майстар, які завецца палітэхнізатарам, не здолен навучыць вучня нават простаму, элементарнаму абыходжванню з інструментам. На секцыі фізікі я ўбачыў сшыткі вучняў. Яны вельмі замараныя, цяжка адрозніць чарнавы сшытак ад чыставога.

Тав. Шацкі ставіць пытанне аб культурнасці настаўніка.

— Калі мы гаворым аб нашай совецкай культуры, — кажа ён, — то тут мы маем на ўвазе тую культуру, якая павінна перамагчы ва ўсім свеце і ў гэтай перамозе роля нашага настаўніка велізарна. Вось чаму мы зараз ставім нашага настаўніка на такую вышыню, на якой ва ўсім буржуазным свеце настаўнік ніколі не стаяў і не стаіць.

Тав. Шацкі канчае сваю прамову словамі:

— Дазвольце, таварышы, пажадаць доўгага жыцця і далейшых поспехаў у рабоце **сапраўднаму наркому па асвеце не толькі РСФСР і СССР, а пабольш, у сусветным маштабе — тав. Сталіну.**

Словы тав. Шацкага дэлегатамі з'езда былі сустрэты бурнымі апладысментамі.

**

Тав. **Сіўко** (Тураўскі раён) указвае на нізкі ўзровень падрыхтоўкі асобных настаўнікаў. У адной школе-сямігодцы настаўніца, распрацоўваючы з вучнямі тэму аб нацпалітыцы, сказала, што «ў БССР жывуць рускія, палякі, яўрэі, амерыканцы і інш.

НКА БССР, — гаворыць тав. Сіўка, — не звярнуў дастатковай увагі ўкамплектаванню кадрамі школ нацменшасцяў. Так, у нашым раёне украінская школа і да гэтага часу не працуе, важнейшыя прадметы (геаграфія, прыродазнаўства, мова) не вывучаюцца ў яўрэйскіх школах, з-за адсутнасці настаўнікаў.

Тав. **Шуркевіч** (Асвейскі раён) гаворыць аб нездавальняючай пастаноўцы палітэхнічнай вучобы ў школах з-за недахвату спецыялістаў па працоўнаму навучанню.

Тав. **Свайняк** вітае дэлегатаў з'езда ад імя трохтысячнага калектыва рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў Добрушскай папяровай фабрыкі і ў сваёй прамове паказвае канкрэтныя прыклады шэфства фабрыкі над школай.

Тав. **Ільіч** (Жыткавіцкі раён) скардзіцца на тое, што школы не забяспечаны адпаведным падборам настаўнікаў. 42 проц. нашых настаўнікаў, — гаворыць тав. Ільіч — скончылі толькі шасцімесячныя педагагічныя курсы. А аб прысылцы лепшых настаўнікаў НКА БССР не турбуецца.

**

На раніўнім пасяджэнні 4 сакавіка прадаўжаліся выступленні настаўнікаў-ударнікаў, якія дзяліліся вопытам работы лепшых школ, выкрывалі недахопы ў сваёй рабоце і намячалі шляхі знішчэння іх.

Высказаліся тт. **Нанцаў** (Магілеў), **Хаймовіч** (Менск), **Елін, Гелер** (Гомель), **Скокаў** (Горкі), **Будзько** (Полацк).

Тав. **Лепскі**, прадстаўнік украінскай дэлегацыі, расказвае аб тых вялікіх поспехах, якія заваявала УССР у выніку правільнага ажыццяўлення ленінскай нацпалітыкі.

З цікавай прамовай выступіў спаткалы дружнымі апладысментамі сакратар ЦК ЛКСМБ тав. **Герцовіч.**

Бурнымі воплескамі, пераходзячымі ў авацыю дэлегаты сустракаюць з'яўленне на трыбуне першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. ГІКАЛО.

Далей з'езд аднагалосна прымае прапанову т. Калацілава абвясціць паход імя тав. Сталіна за аўладанне методыкай выкладання, абвясціць спаборніцтва па лепшае правядзенне соцтэхэкзамена ў галіне выкладання. Прапануецца арганізаваць усебеларускі палітбой.

**

На вячэрнім пасяджэнні выступалі тт. **Браўковіч** (ДВБ), настаўнік **Сцяпура** (Крупскі раён), **Кірушкін** (намеснік рэдактара газеты «ЗКП»), **Рутэнберг, Левітан, Іванова, Мальцава, Лозьбін** і інш.

З'езд вітаюць прадстаўнікі Чырвонай арміі і піянератрад працаўнікоў ДПУ.

Пасылаецца прывітальная тэлеграма рэдакцыі газеты «ЗКП».

Пад шумную авацыю, пры крыках «Няхай жыве правадыр Чырвонай арміі тав. Варашылаў!», «Няхай жыве тав. Будзённы» зачытваецца спіс лепшых настаўнікаў-ударнікаў па з'ездзе, здаўшых нормы на «варашылаўскага стралка». Значкі тут-жа ўручаюцца.

Пасля прыняцця адозвы да ўсіх настаўнікаў БССР з'езд выбірае дэлегацыю з 28 асоб, лепшых ударнікаў для паездкі на вытворчую экскурсію ў Маскву з мэтай азнаямлення з работай лепшых школ чырвонай сталіцы.

Потым тав. Чарнушэвіч зачытвае пастанову СНК БССР, прынятую па ініцыятыве тав. Гікало, у якой намечан рад мерапрыемстваў па стымуліраванню ударнай работы настаўнікаў, павышэнню іх тэарэтычных ведаў, паляпшэнню матэрыяльнага становішча і т. д.

Пасля кароткай заключнай прамовы тав. Чарнушэвіч абвяшчае 1-ы ўсебеларускі з'езд настаўнікаў-ударнікаў закрытым.

Паведамленні

Менскі гарком КП(б)Б паведамляе, што злёт работніц, прысвечаны Міжнароднаму комуністычнаму жаночаму дню 8 сакавіка — разам з дэлегацыяй калгасніц і работніц саўгасаў Беларусі, якая едзе ў Маскву для ўдзелу ў святкаванні 8-га сакавіка, адбудзецца 6-га сакавіка 1934 г., а 6-й гадзіне ўвечары ў памяшканні Дома Комасветы.

Прапануецца ўсім сакратарам парткомаў забяспечыць выпучэнне для ўдзелу ў гэтым злёце лепшых работніц-ударніц і іх прысутнасць.

Білеты атрымаць 5 і 6 сакавіка ў Менгаркоме КП(б)Б (пакой № 39).

Адказны рэдактар Г. Н. БРАГІНСКІ.

КІНО Інтэрнацыянал	Замежны мастацкі фільм ПАЛКАЕ ЮНАЦТВА драма ў 7 частках.
КІНО ПРОЛЕТАРЫЙ	Замежн. мастацкі фільм УДАР БОКСЕРА у 6 част.
Дзіцячы гукавы кіно-тэатр	Ад 4 сакавіка мастацкі фільм „Токар Аляксееў“ Пачатак у 3 гадз. дню.
КІНО „СПАРТАК“	Замежны мастацкі фільм МІЛЬЁН за ВЯЧЭРУ у 8 частках.

Памяшканне Дз. польскага тэатра (Совецкая, 29, тэл. 21-812)

Сёння 5 сакавіка

ЛЕДЗЯНЫ ДОМ

музычнае прадстаўленне ў 3-х дз. і 6 малюн. (па раману ЛАЖЭЧНІКАВА).

Білеты ў рабочай касе з 12 да 2-х і з 4-х да 6 і ў касе тэатра.

КІНО-ТЭАТР „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“

Ад 4 сакавіка 3-я СЕРЫЯ

„ВОСТРАЎ ТАЙН“

замежны прыгодніцкі фільм

НА ЭКРАНЕ ЭКСТРАНЫ ВЫПУСК Саюзкіно-хроніка — „Прыезд ДЗІМІТРАВА, ПАПОВА І ТАНЕВА“.

ШТОДЗЕННА 5 СЕАНСАЎ. Сеансы пачынаюцца ў 5, 6-20, 7 45, 9-15, 10 45

КАСА—з 1 гадз. дня.

Спазніўшыеся на сеанс не дапушчаюцца.

КУРСЫ ВОСУ [...] ЗАГАДЧЫКАЎ загатпунктамі для раённай сістэмы „БЕЛУЦІЛЯ“.

Стыпендыя ад 160 да 200 руб. і кватэрных 80 руб. у месяц.

Інтэрнатам курсанты не забяспечваюцца.

Да заяў дадаць дакументы: аб сацпаходжанні, узросце (не менш 20 год) асвеце (7 груп), працоўным стажы, аб адносінах да вайсковай службы, аб вызваленні ад апошняга месца працы і марак на 40 к. для адказу.

Заявы падаваць у канцылярыю ВОСУ (Менск, Рэволюцыйная, 3, ва двары)

да 15 сакавіка ад 12 да 2 г. дня.

Курсы ВОСУ

арганізуюць 5-месячную групу інспектароў для раённай сістэмы кіраўніцтва народна-гаспадарчага ўчота.

Стыпендыя ад 160 да 175 руб. і кватэрныя 25 руб. у м-ц.

Інтэрнатам курсанты не забяспечваюцца. Да заяў дадаць дакументы: аб соцпаходжанні аб адукацыі (7 груп), аб працоўным стажы (не менш 3-х год), аб узросце (не менш 20 год), аб адносінах да вайсковай службы, аб вызваленні з апошняга месца працы і на 40 кап. марак.

Заявы падаць у канцылярыю ВОСУ (Менск, Рэволюцыйная, 3, ва двары)

да 20 сакавіка ад 12 да 2 г. дня

Аб прыёме будзе паведамлена поштай.

ТОРГСИН СССР

БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА „ТОРГСИН“ аб'яўляе, што с 1-га сакавіка — АДКРЫТ — КАМІСІЙНЫ МАГАЗІН у г. Менску ПА ЛЕНІНСКАЙ, 14 (супроць Цэнтральнай аптэкі).

Магазін ПРЫМАЕ на камісію розныя гістарычныя рэчы,

МЯХІ, КАЎРЫ, ГАТОВАЕ АДЗЕННЕ, АБУТАК, ВЕЛАСІПЕДЫ, ШВЕЙНЫЯ МАШЫНЫ, ГАДЗІННІКІ і інш. ТАВАРЫ.

Разлікі з кліентамі праводзяцца пасля продажы здадзеных тавараў на камісію.

Плата праводзіцца таварнымі кніжкамі „ТОРГСИНА“.

Кліенты, атрымаўшыя таварныя кніжкі „ТОРГСИНА“, могуць атрымаць любыя тавары і ў любой колькасці ва ўсіх магазінах г. Менска.

Белкантора „ТОРГСИН“.

ДЫРЭКТАРАТ ПАСЫЛАЧНАГА ГАНДЛЮ „ГОРТ“ Москва, 12 Москворецкая, д. № 26-118.

КУЛЬТТАВАРЫ — У МАСЫ

МЫ ВЫСЫЛАЕМ пасылкамі, па пошце і чыгунцы ў любы пункт Саюза грамадскім арганізацыям, калектывам і паасобным заказчыкам:

НАГЛЯДНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ: для школ, клубаў і інш. культасветарганізацый.

Ёсць прыборы па матэматыцы, фізіцы, механіцы і інш., вымяральныя прыборы, лабараторныя прыналежнасці, прыборы па псіхатэхніцы, муляжы з пап'е-машэ (разборн. мадэлі па анатоміі чалавека і жывёлы), шкелеты чалавека, жывёл, птушак.

Калекцыі мікрапрэпаратаў для вышэйшай, сярэдняй, медыцынскай і палітэхнічнай школы на гасталогіі, цыталогіі, эмбрыалогіі і батаніцы.

Калекцыі мікрапрэпаратаў пабудаваны ў адпаведнасці з вучэбнымі праграмамі.

К мікрапрэпаратам ёсць рысункі і тлумачальныя тэксты.

ЭЛЕКТРАЗВАРАЧНЫ АПАРАТ. Нагляднае вучэбна-тэхналагічны дапаможнік. Апарат дае магчымасць рабіць рад простых работ па электразварцы і паянню.

ДЫАПАЗІТЫВЫ НА ПЛЕНЦЫ. Асновы палітэхнізма—серыя, знаёмячая з паслядоўнымі працэсамі рад вытворчасцяй.

Тэхніка безапаснасці—выданне ахапляе пытанні прававой аховы працы, промсанітарыі і профгігіены ў розных галінах прамысловасці.

Тэхніка—серыя, знакомячая з пабудовай і работай усіх відаў станкоў і спосабамі апрацоўкі матэрыялаў.

Гісторыя грамадзянскай вайны — неабходны вучэбна-наглядны дапаможнік ва ўсіх навучальных установах, а таксама для дэманстравання ў чырвонаармейскіх і рабочых клубах, на фабрыках, заводах і т. д.

Абарона СССР і Чырвоная армія—баявая падрыхтоўка, ПВО і інш.

ДЫАПАЗІТЫВЫ НА ШКЛЕ. Асновы палітэхнізма, тэхніка безапаснасці, с.-г. аддзел, ветэрынарыя, грамадазнаўства, антырэлігійныя, ахова здароўя, школьныя, дзіцячыя, абарона СССР і Чырвоная армія і т. д.

АПАРАТУРА ДЛЯ ДЭМАНСТРАВАННЯ ДЫАПАЗІТЫВАЎ. На шкле: праекцыйны ліхтар для электрасеткі (ухвален НКАсветы) — 100 руб., электраўстаноўка да яго—8 руб., праекцыйны ліхтар з карбіднай лампай—120 руб. карбід да яго 2 р. 15 кап. кг., рамкі дыапазітываў—2 р. 40 кап.

На плёнцы—апарат «Алоскоп» для электрасеткі з трансфарматарам (ухвален НКАсветы)—155 р., кінапраектар з трансфарматарам — 100 руб.

Экраны—у драўляных футлярах—разм. 2,25×1,75 — 51 р. — разам — 1,75 × 1,5 — 36 руб.

ДРУКАВАНЫЯ ВЫДАННІ: Прапускі, службовыя пасведчанні, вучнёўскія пасведчанні, пасведчанні аб сканчэнні школы, пасведчанні аб здачы тэхмінімума (тыснен. зол. і абыкн.), граматы вытворніка, калгасніка, культармейца, вучобы, трусавода і інш. кніжкі ўдарніка ў розных відах, пасведчанні калгасніка і білеты калгасніка-ўдарніка макеты, сцэноўкі, мастацкія плакаты па профруху, фотапартрэты правадыроў розных размераў і т. д.

Ад арганізацый, фабрык і заводаў могуць быць прыняты спецыяльныя заказы на пасведчанні і пропускі па іх узорах, але не менш чым 10.000 штук.

ФОТО-СЕРЫІ. Выстаўка—гіганты соцыялістычнага будаўніцтва — 115 руб., Карл Маркс—40 руб., у іх і ў нас—24 руб., ГПА—у розных ступенях ад 6 да 25 руб., у цісках крызіса—40 руб., Чырвоная армія—60 руб., МОПР 23 руб. 6 умоў Сталіна—60 руб. Догляд за трактарам—40 р. (Серыі складаюцца з 20.100 сюжэтаў, разм. 18 × 24 і 24 × 30).

ФОТО-АПАРАТЫ: 1. Фото-апараты «Арфо» 9 × 12 «Перыскоп» адзінарн. расцяж. светасіла 1:12 з 3 касетамі і спускам—155 р. 20 кап. З наборам матэрыялаў—250 руб.

2. Фота-апараты «АРФО» 9 × 12 анастыгмант адзінарн. расцяжн. светасіла 1:6,3 з 3 касетамі і спускам—205 р. 70 кап. З наборам матэрыялаў—325 руб.

3. Апараты звычайныя 6½ × 9 — 36 р. і 48 р. З наборам матэрыялаў—100 руб. і 115 руб.

4. Дзіцячы апарат «Юны фотокор» 4½ × 6. з наборам матэрыялаў — 7 руб. 55 кап.

НАБОР МЕТАЛІЧНЫХ ДЭТАЛЯЙ ДЛЯ КАНСТРУКЦЫЙ «КАНСТРУКТАР». Набор № 1—5 р. 40 к., № 2 — 9 р. 45 к., № 3—14 р. 20 к.

МУЗЫЧНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ. Балалайкі з механічнымі колкамі —25 р., 30 р., 35 р., 50 р., 65 р., гітары—45 р., 51 р., 100 р., 135 р., 165 р., мандаліны—35 р., 40 р., 75 р., 100 р., скрыпкі са смычкамі —200 р., 250 р., барабаны аркестравыя, вялікія—175 руб., мембраны для грамафонаў—13 руб.

Маецца вялікі выбар розных струн, механічных калкоў, прыналежнасцяй і самавучыцеляў для ўсіх музычных інструментаў.

Цэны на музычныя інструменты Пасылгорт'ам з 1 студзеня 1934 г. зніжаны.

Прыём заказаў на гармоніі, патэфоны і духавыя інструменты часова спынен.

РАДЫЁВЫРАБЫ. 1. Камплект дэтэктарнага прыёмніка, прыёмнік-тэлефон, дэтэктар і антэнны матэрыял—24 р. 15 к.

2. Крыніца харчавання: батарэі сухія завода «Мосэлемент»—6 р. 43 кап. Батарэі 80 вольт, наліўныя—11 р. 74 к. Камплект агламератараў з цынкамі для перазарадкі 80 вольт наліўной батарэі—6 р. 43 к. Агламератары з цынкам «Геркулес» для накалу—1 р. 15 к. Элементы КСВЭИ 120 а-ч. № 1. 45 вольта — 3 р. 18 к.

3. Дросель для выпраміцеля Д. 75, цана 24 р. 70 к.

4. Рэастаты «Радыст»—2 р. 96 к. Лампавыя панелі «Радыст»—1 р. 54 кап., шпулькі для тэлефонаў—90 к., шпулькі для рэпрадуктараў 1 р. 16 к.

ПРАДМЕТЫ САНІТАРЫІ І ГІГІЕНЫ. Аптэчкі «Першай дапамогі» 29 руб. 60 кап. Аптэчкі хатнія—7 р. 05 к. Апарат для ўдалення мазалёў—4 р. Вогелен шарыкі для папярэджання цяжарнасці—1 р. 70 к. Брытвы звычайныя «Рос. інструмент» (Паўлоўскія) 1 гат.—6 р. 20 к. Брытвы безапасныя 1 гат.—6 р. 40 к. Лезвія для безапасных брытваў «Стандарт» —33 к. шт. Прыборы парыкмахерскія нікелір. 4 прадм.—13 р. 32 к. Прыналежн. для галення: асялок—1 р. 80 к., рамень для праўкі—2 р. 10 к., чашкі нікелёв.—2 р. 90 к., кісці для галення ад 2 р. 55 к. да 14 р. 30 к., люстэрка складное—7 р. 30 к. Зубныя шчоткі ад 1 р. да 3 р., зубная паста ад 1 р. да 5 р. туба. Фарба для матэрыі «Радуга» і «Асоавіяхім» ад 15 к. да 30. Прэзерватывы вышэйшай якасці 20 к. Ліхтары кішэнковыя электрыч. кампл.—3 р. 90 к. Дэзадаратары (для асвяжэння паветра) ад 10 р. 50 к. да 15 р. 50 к. Озонатары «Гігіена»—56 руб. Індывідуальныя пакеты (перавязачн.) ад 40 да 75 кап. шт. Бінты і вата ад 35 к. Нажы і відэльцы сталовыя (Паўлоўскія)—3 р. 25 к. пара. Нажы гаспадарчыя (Паўлоўскія) 2 р. 20 к. шт. Нажніцы розныя (парыкмахерскія, гаспадарчыя, партноўскія, садовыя, манікюрныя) ад 2 р. да 8 р.

КАНЦТАВАРЫ. Шклограф з прыладамі—65 руб. Рэактыў на 3 месяцы—110-120 р. Рататар у разгорнуты ліст—85 руб. Рататар у ½ ліста—80 руб. Васкоўка шаўковая (100 шт.)—75 руб., васкоўка папяровая (100 шт.)—10 р. і 14 р. Сетка для рататара — 3 р. 50 к. і 7 р. Фарба для рататара — 5 р. 25 к. кг. Арыфмометр «Фелікс» —365 р. Арыфмометр «Ват»—1000 р.

Апрача пералічанага на складзе ёсць канцтавары ў вялікім асартыменце.

У паказаныя цэны ўлічаны расходы па тары, упакоўцы, паштоваму і чыгуначнаму тарыфу.

Заказы выконваюцца па атрыманні кошту заказу.

Заказы і грошы шліце па адрасу: Москва 12, Москворецкая 26/118. Директорат посылочной торговли — ГОРТ.

Наш разліковы рахунак у Маскоўскай абласной канторы Дзяржаўнага банка — № 6757.

Патрабуйце каталогі.

Каталогі высылаюцца па атрыманні 20 к. паштовымі маркамі.

У бліжэйшыя дні на склады Пасылгорт'а паступяць і будуць рассылацца заказчыкам наступныя тавары: галантарэя розная, скургалантарэя, дарожныя рэчы, гадзіннікі розныя, цацкі (цэлулоідавыя і гумовыя), парфюмерыя і касметыка, хоз-метызы, спорт-інвентар, оптыка, рыбалоўныя і паляўнічыя прыналежнасці і інш.

Менск, друкарня «Звязда»

Упоўн. Галоўлітбела № К-2470.